

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑΣ &
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ»**

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

*«Πληροφοριακή συμπεριφορά και επιμορφωτικές ανάγκες
Επαγγελματιών Υγείας: Οι Αισθητικοί- Κοσμητολόγοι της Αθήνας»*

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ

ΦΑΝΗ ΣΙΟΥΛΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘΑΝΑΣΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΜΗΝΑΣ 6^{0ς} , ΕΤΟΣ 2015

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
ABSTRACT.....	6
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	7
ΠΙΝΑΚΕΣ - ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ	8
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	9
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ.....	10
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ.....	Error! Bookmark not defined.
2. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ - ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑ	13
2.2. Το επάγγελμα του Αισθητικού – Κοσμητολόγου.....	13
2.2.1. Τομείς απασχόλησης των πτυχιούχων Αισθητικών.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ.....	18
3. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (Τ.Π.Ε.).....	18
3.1. Νέες τεχνολογίες και εκπαίδευση.....	18
3.2. Η είσοδος των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ.....	28
4. ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ & ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ	28
4.1. Η επιμόρφωση και η σημασία της για το σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον	28
4.2. Η Διαδικασία συνεχούς εκπαίδευσης και ανάπτυξης.....	29
4.2.2. Η επιμόρφωση των αισθητικών-κοσμητολόγων σήμερα	31
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	33
ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ.....	34
5. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	34
5.1. Σκοπός, προσδοκώμενα αποτελέσματα και ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας.....	34

5.2. Το δείγμα της έρευνας και η επιλογή του	34
5.2.1.Οργάνωση διακίνησης ερωτηματολογίων	35
5.2.2.Δυσκολίες και περιορισμοί κατά την ερευνητική διαδικασία	35
5.3.Η μεθοδολογία της έρευνας	37
5.4.Τα εργαλεία συλλογής δεδομένων: το ερωτηματολόγιο	37
5.5.Η πιλοτική έρευνα	39
5.6.Αξιοπιστία και εγκυρότητα της έρευνας.....	39
5.7.Μέθοδος επεξεργασίας και ανάλυσης των ερευνητικών δεδομένων	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ	41
6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	41
6.1.Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος.....	41
6.2. Επάρκεια γνώσεων των συμμετεχόντων στη έρευνα στη χρήση Η/Υ.....	43
6.3. Επιμορφωτική εμπειρία των συμμετεχόντων στην έρευνα σε Η/Υ. 44	
6.4.Παράγοντες που δημιουργούν προβλήματα στην παρακολούθηση σεμιναρίων για Η/Υ.....	46
6.4.1.Ενδιαφέρον παρακολούθησης σεμιναρίων για Η/Υ.....	47
6.5.Επαγγελματική επάρκεια σε σχέση με τους Η/Υ	48
6.6.Συσχετίσεις.....	49
6.6.1. Συσχέτιση δημογραφικών παραγόντων	49
6.6.2.Συσχέτιση ηλικίας και αυτοπεποίθησης στη χρήση νέων λογισμικών στο χώρο εργασίας.	50
6.6.3. Συσχέτιση επιπέδου σπουδών και αυτοπεποίθησης στη χρήση νέων λογισμικών στο χώρο εργασίας.....	51
6.6.4.Συσχέτιση εργασιακής σχέσης και αυτοπεποίθησης στη χρήση νέων λογισμικών στο χώρο εργασίας.	51

6.6.5 Συσχέτιση ηλικίας και επιπλέον εκπαίδευση σε θέματα σχετικά με τους Η/Υ, ώστε να είναι αποδοτικότεροι στην εργασία τους.....	52
6.6.6.Συσχέτιση επιπέδου σπουδών και επιπλέον εκπαίδευση σε θέματα σχετικά με τους Η/Υ, ώστε να είναι αποδοτικότεροι στην εργασία τους.....	52
6.6.7. Συσχέτιση εργασιακής σχέσης και επιπλέον εκπαίδευση σε θέματα σχετικά με τους Η/Υ, ώστε να είναι αποδοτικότεροι στην εργασία τους.....	53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ	54
7. ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	54
7.1. Το προφίλ των αισθητικών-κοσμητολόγων της Αθήνας.....	54
7.1.1. Δημογραφικά στοιχεία.....	55
7.1.2. Επίπεδο γνώσεων στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.).....	56
7.2. Συζήτηση - Προτάσεις.....	59
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	61
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ-ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	66
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ & ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑΣ-ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ.....	69
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΤΕΙ.....	72
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΕΚ.....	73
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΠΑΣ.....	74
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΙΕΚ.....	75

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με γνώμονα την εξέλιξη-ανάπτυξη της τεχνολογίας στον τομέα των ηλεκτρονικών υπολογιστών και το σημαίνοντα ρόλο τους στη διευκόλυνση της εργασίας, ειδικότερα στις δεξιότητες των επαγγελματιών υγείας και γενικότερα στην εύρυθμη λειτουργία των εργαστηρίων τους, διερευνήθηκε κατά πόσο οι αισθητικοί-κοσμητολόγοι χρησιμοποιούν την ως άνω τεχνολογία κατά την επιτέλεση του επαγγέλματός τους.

Διεξήχθη ποσοτική έρευνα με τη διανομή εκατό ερωτηματολογίων διαμορφωμένα σε δομημένες ερωτήσεις, σχετικές με το πρόβλημα, ώστε να συγκεντρωθούν οι απαραίτητες και ακριβείς πληροφορίες για την έρευνα. Τα ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν επεξεργάστηκαν και αναλύθηκαν με το στατιστικό πρόγραμμα SPSS 16.0 και από τη διερεύνηση των δεδομένων προέκυψαν τα ακόλουθα συμπεράσματα.

Οι επαγγελματίες αισθητικοί-κοσμητολόγοι παρουσίασαν σημαντικές ελλείψεις στο αντικείμενο της πληροφορικής. Μέρος αυτού του ελλείμματος, προέκυπτε από την ελλιπή κατάρτισή τους κατά τις βασικές τους σπουδές. Το έλλειμμα αυτό σε μεγάλο ποσοστό αναπληρώθηκε από τη συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης. Ωστόσο, η οικονομική επιβάρυνση για πολλούς από αυτούς αποτέλεσε ανασταλτικό παράγοντα για τη συγκεκριμένη επιμόρφωσή τους.

Τα συμπεράσματα της έρευνας και οι προτάσεις μας θεωρούμε ότι δύνανται να αποτελέσουν αφορμή για περαιτέρω διερεύνηση. Επίσης, προσδοκούμε στο να συμπεριληφθούν εξειδικευμένα μαθήματα πληροφορικής από τις παραγωγικές σχολές που έχουν σχέση με το επάγγελμα του αισθητικού-κοσμητολόγου, ως και κάθε άλλου εκπαιδευτικού φορέα που εφαρμόζει προγράμματα επιμόρφωσης των συγκεκριμένων επαγγελματιών.

ABSTRACT

With regard to the technological advance in ICT technologies and the crucial role that these technologies play in the field of employment, especially in health professions, the present study explores the case of cosmeticians; more precisely it is examined whether ICT technology is being used by the above mentioned professionals.

This was to be achieved through quantitative research and a questionnaire was used as the basic instrument. A hundred questionnaires were distributed; the statements included were designed in closed form as to obtain specific and accurate responses. Data derived from the questionnaires was analysed by using descriptive statistical methods (SPSS 16.0). The results are the following:

Significant lack in the field of ICT was observed among professional cosmeticians. Part of this shortfall is due to the insufficient background during their basic studies. Participation in training programmes has made up for this shortfall for many professionals. Yet the financial burden that such a training carries has been a suspending factor for many of them.

The results as well as the suggestions of the present study are believed to act as an opportunity for further research. Moreover it is anticipated that specific ICT courses become part of the cosmetology faculties and the rest of educational entities that are responsible for the training of these professionals.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Ε.Ι.: Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

ΑΤΕΙ: Ανώτερο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

Α.Τ.Ε.Ι.Θ.: Ανώτερο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης

ΑΠΚ: Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ε.Α.Π: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

ΕΕ: Ευρωπαϊκή Ένωση

ΦΕΚ: Φύλλο Εφημερίδας Κυβέρνησης

ΙΕΚ: Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης

Κ.Α.Τ.Ε.Ε.: Κέντρο Ανώτερης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαιδύσεως

ΤΕΕ: Τεχνολογική Επαγγελματική Εκπαίδευση

Τ.Π.Ε.: Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών

Ν.Δ.: Νομοθετικό Διάταγμα

Π.Δ.: Προεδρικό Διάταγμα

Η/Υ: Ηλεκτρονικός Υπολογιστής

ΜΜΕ: Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

SPSS 16.0 Statistical Package for the Social Sciences

ΠΙΝΑΚΕΣ - ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Πίνακας 1: Εκπαιδευτικά ιδρύματα και μάθημα πληροφορικής (σελ.15).

Πίνακας 2: Η ηλικία των συμμετεχόντων (σελ.41).

Πίνακας 3: Το επίπεδο σπουδών των συμμετεχόντων (σελ. 42).

Πίνακας 4: Εργασιακή σχέση (σελ. 43).

Πίνακας 5: Επάρκεια γνώσεων σε σχέση με του Η/Υ από τις σπουδές (σελ. 44).

Πίνακας 6: Πιστοποίηση γνώσης Η/Υ(σελ. 44).

Πίνακας 7: Συμμετοχή σε σεμινάρια για Η/Υ (σελ. 45).

Πίνακας 8: Χρόνος παρακολούθησης σεμιναρίων σε Η/Υ (σελ. 46).

Πίνακας 9: Λόγοι δυσκολίας παρακολούθησης σεμιναρίων (σελ. 47).

Πίνακας 10: Ενδιαφέρον παρακολούθησης σεμιναρίων για Η/Υ (σελ. 47).

Πίνακας 11: Προτίμηση μεθόδου εκπαίδευσης (σελ. 48).

Πίνακας 12: Αναγκαιότητα επιπλέον εκπαίδευσης στους Η/Υ (σελ. 49).

Πίνακας 13: Αυτοπεποίθηση στη χρήση νέων λογισμικών (σελ. 50).

Πίνακας 14: Συσχέτιση ηλικίας και αυτοπεποίθησης στη χρήση νέων λογισμικών (σεελ. 51).

Πίνακας 15: Συσχέτιση επιπέδου σπουδών και αυτοπεποίθησης στη χρήση νέων λογισμικών (σελ. 52).

Πίνακας 16: Συσχέτιση εργασιακής σχέσης και αυτοπεποίθησης στη χρήση νέων λογισμικών (σελ. 52).

Πίνακας 17: Συσχέτιση ηλικίας και επιπλέον εκπαίδευσης στη χρήση Η/Υ (σελ. 53).

Πίνακας 18: Συσχέτιση επιπέδου σπουδών και επιπλέον εκπαίδευσης στη χρήση Η/Υ(σελ. 53).

Πίνακας 19: Συσχέτιση εργασιακής σχέσης και επιπλέον εκπαίδευσης στη χρήση Η/Υ (σελ. 54).

Γράφημα 1: Το επίπεδο σπουδών των συμμετεχόντων (σελ. 42).

Γράφημα 2: Εργασιακή σχέση (σελ. 43).

Γράφημα 3: Πιστοποίηση γνώσης Η/Υ (σελ. 44).

Γράφημα 4: Συμμετοχή σε σεμινάρια για Η/Υ (σελ. 45).

Γράφημα 5: Χρόνος παρακολούθησης σεμιναρίων σε Η/Υ (σελ. 46).

Γράφημα 6: Ενδιαφέρον παρακολούθησης σεμιναρίων για Η/Υ (σελ. 48).

Γράφημα 7: Αναγκαιότητα επιπλέον εκπαίδευσης στους Η/Υ (σελ.49).

**ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην εποχή μας, η ανάπτυξη της τεχνολογίας βρίσκεται στο κέντρο των εξελίξεων, γεγονός που προωθεί περαιτέρω και η ΕΕ από την ίδρυσή της μέχρι και σήμερα με τον ορίζοντα 2020.¹ Τα πληροφοριακά συστήματα και η εξειδικευμένη γνώση έχουν σημαίνοντα ρόλο στη δημιουργία καινοτόμων δραστηριοτήτων της παραγωγικής διαδικασίας, στις δεξιότητες των εργαζομένων και στην εύρυθμη λειτουργία των επιχειρήσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, η ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην παροχή υπηρεσιών υγείας, η δραστηριοποίηση και η προσαρμογή στα νέα δεδομένα, αποτελεί αναγκαιότητα για τους επαγγελματίες υγείας, στους οποίους εντάσσονται και οι επαγγελματίες της αισθητικής- κοσμητολογίας.

Οι επαγγελματίες αισθητικοί προέρχονται από σχολές δευτεροβάθμιας, μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από τις οποίες έχουν αποκτήσει εξειδικευμένες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις. Επί τω πλείστον αναλαμβάνουν την ευθύνη οργάνωσης και λειτουργίας εργαστηρίου αισθητικής, επιλέγοντας τα κατάλληλα μηχανήματα και όργανα. Με την εξέλιξη της τεχνολογίας, οι φροντίδες αισθητικής γίνονται αποτελεσματικότερες, απαιτούν όμως από τον επαγγελματία αισθητικό υψηλού βαθμού εκπαίδευση όχι μόνο σε θέματα επιστημονικής και γνωστικής κατάρτισης αλλά και σε θέματα τεχνολογίας και πληροφορικής. Στο πλαίσιο που, η τεχνολογία της πληροφορικής εφαρμόζεται πλέον σε όλους τους εργασιακούς χώρους με θετικά αποτελέσματα, στην οργάνωση της επιχείρησης και τη βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας, με τη βοήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών και συστημάτων, η ποιότητα των ανωτέρω υπηρεσιών υγείας και ομορφιάς μπορεί να βελτιωθεί ακόμη περισσότερο.

Με βάση τα παραπάνω ο βασικός σκοπός της προτεινόμενης έρευνας είναι να ανιχνεύσει την πληροφοριακή συμπεριφορά και τις πληροφοριακές ανάγκες των αισθητικών-κοσμητολόγων που εργάζονται και δραστηριοποιούνται στην Αθήνα.

¹ «Πολιτική για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη» Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/displayFtu.html?ftuid=FTU_5.9.6.html

Όπως κάθε έρευνα που πρέπει να αποσκοπεί στην επίλυση κάποιου υπαρκτού προβλήματος (Verma & Mallick, 2004, σ. 271· Robson, 2007, σ. 66) και να συμβάλλει ουσιαστικά στη δημιουργία νέας γνώσης (Bird, Hammerslay, Comm & Woods, 1999), η παρούσα μελέτη μπορεί να συμβάλει στην κατάρτιση των αισθητικών-κοσμητολόγων και συγκεκριμένα στη χρήση πληροφοριακών συστημάτων, τα οποία θα τους βοηθήσουν στο να προσαρμόσουν το επάγγελμά τους με τις νέες τεχνολογίες.

Η παρούσα έρευνα καθίσταται αναγκαία διότι οι νέες τεχνολογίες χρησιμοποιούνται σήμερα από το σύνολο των επαγγελματιών υγείας, οπότε είναι σημαντικό να διερευνηθεί το κατά πόσο οι αισθητικοί καθίστανται ικανοί στο να χρησιμοποιήσουν στο επάγγελμά τους τα πληροφοριακά συστήματα, αλλά και κατά πόσο οι ψηφιακές τεχνολογίες μπορούν να τους βοηθήσουν στην άμεση εκμάθηση αυτών. Καταγράφοντας το προφίλ των αισθητικών και διερευνώντας τις τυχόν ελλείψεις τους, ως προς το αντικείμενο της Πληροφορικής, σε σχέση με τις βασικές τους σπουδές ή την περαιτέρω κατάρτισή τους, θα αναδειχθούν και οι επιμορφωτικές ανάγκες τους. Επίσης, επειδή δεν υπάρχει ελληνική βιβλιογραφία επί του συγκεκριμένου θέματος ευελπιστούμε τα αποτελέσματα αυτής να προσθέσουν, στην ήδη υπάρχουσα διεθνή γνώση ειδικότερα στοιχεία σχετικά με την ανάγκη χρησιμοποίησης της τεχνολογίας από τους αισθητικούς. Τα συμπεράσματα και οι προτάσεις μας θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως αφορμή για περαιτέρω μελέτη αλλά και για την ενθάρρυνση εφαρμογής προγραμμάτων επιμόρφωσής τους.

Το πρώτο μέρος της μελέτης περιλαμβάνει τη θεωρητική προσέγγιση, στην οποία στηρίχθηκε η έρευνα και αποτελείται από πέντε κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο προσδιορίζεται ο σκοπός της έρευνας, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και τίθενται τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας. Στο δεύτερο, γίνεται συνοπτική περιγραφή της εργασίας του αισθητικού – κοσμητολόγου και παρουσιάζονται οι επαγγελματικοί τομείς με τους οποίους ασχολούνται, όπως προκύπτει μέσα από τα επαγγελματικά τους δικαιώματα. Το τρίτο κεφάλαιο, εστιάζει στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.), στην αναγκαιότητα της εφαρμογής τους σε όλους τους εργασιακούς χώρους και παρουσιάζει την είσοδό τους στην εκπαίδευση. Το τέταρτο κεφάλαιο, αναφέρεται στην επιμόρφωση των αισθητικών-κοσμητολόγων. Επισημαίνεται η σημασία της

επιμόρφωσης για το σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον, ιδιαίτερα στις σύγχρονες τεχνολογίες, παρουσιάζεται το πλαίσιο επιμόρφωσης των αισθητικών-κοσμητολόγων, οι φορείς που σχεδιάζουν, οργανώνουν και υλοποιούν τα επιμορφωτικά προγράμματα και η σημασία που αυτά αποδίδουν στις Τ.Π.Ε.

Το δεύτερο μέρος της μελέτης περιλαμβάνει το εμπειρικό μέρος της έρευνας και αποτελείται από δύο κεφάλαια. Στο πέμπτο κεφάλαιο, παρουσιάζονται η μεθοδολογία διεξαγωγής της έρευνας και τα εργαλεία που επιλέχθηκαν για τη συλλογή των δεδομένων. Επίσης, αναφέρονται οι ενέργειες που σχεδιάστηκαν για την εξασφάλιση της εγκυρότητας και αξιοπιστίας της, καθώς και η μέθοδος επεξεργασίας και ανάλυσης των ερευνητικών δεδομένων. Στο έκτο κεφάλαιο, επισημαίνονται αναλυτικά τα αποτελέσματα της έρευνας, όπως αυτά προέκυψαν από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων και των συνεντεύξεων των αισθητικών-κοσμητολόγων που συμμετείχαν στην έρευνα.

Στο τρίτο και τελευταίο μέρος της μελέτης παρουσιάζονται τα συμπεράσματα από την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας. Αρχικά γίνεται η κριτική αποτίμηση των κυριότερων ευρημάτων της έρευνας. Στη συνέχεια τα αποτελέσματα της έρευνας συνδέονται με τα ερευνητικά ερωτήματα, συγκρίνονται με διεθνείς και εγχώριες μελέτες και διατυπώνονται προτάσεις για μελλοντικές έρευνες. Τέλος, στα Παραρτήματα που ακολουθούν μετά από την παράθεση της βιβλιογραφίας, περιλαμβάνονται το ερωτηματολόγιο, και οι οδηγίες σπουδών των ΤΕΙ, ΙΕΚ, ΕΠΑΣ, ΣΕΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ - ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑ

Η αισθητική είναι η αντίληψη ως προς το ωραίο, η διδασκαλία για το ωραίο. Σύμφωνα με τον Μπαμπινιώτη (2012): «Αισθητική είναι Επιστημονικός κλάδος που ασχολείται με τη διατήρηση ή τη βελτίωση της ανθρώπινης ομορφιάς και Κοσμητολογία είναι Επιστημονικός κλάδος που έχει ως αντικείμενο την παρασκευή καλλυντικών».

Ο αισθητικός- κοσμητολόγος επιδιώκει την ανάδειξη του ποιοτικά καλού και του ωραίου. Με τις μεθόδους φροντίδας που εφαρμόζει στο πρόσωπο και στο σώμα αποσκοπεί στη βελτίωση όχι μόνο της ομορφιάς αλλά και της υγείας. Πιο συγκεκριμένα, ο αισθητικός- κοσμητολόγος με τις γνώσεις και δεξιότητές που έχει αποκομίζει κατά τις σπουδές του, τη χρήση ενδεδειγμένων κατά περίπτωση τεχνικών και μέσω των συμβάλλει στην πρόληψη και την αποκατάσταση δερματικών προβλημάτων, στην ανάδειξη των χαρακτηριστικών και στη βελτίωση των ατελειών ή αισθητικών βλαβών της εμφάνισης του πελάτη του. Τα ανωτέρω επιτυγχάνονται με τη χρήση ειδικών μηχανημάτων και κοσμητικών προϊόντων για τα οποία ο αισθητικός αποφασίζει κατά περίπτωση. Πέραν της ομορφιάς και της αντιμετώπισης δερματολογικών προβλημάτων οι επαγγελματίες αισθητικοί αντιμετωπίζουν και ενδοκρινολογικά προβλήματα (μετά τη θεραπευτική αντιμετώπιση από αντίστοιχη ιατρική ειδικότητα). Παράλληλα, ο αισθητικός, όπως και ο κάθε υπεύθυνος επαγγελματίας, είναι απαραίτητο να χειρίζεται ηλεκτρονικά προγράμματα διοίκησης επιχειρήσεων και διαχείρισης πελατών (Πατζίκα, 2001 . Warshaw et al., 2012).

2.2. Το επάγγελμα του Αισθητικού – Κοσμητολόγου

Το πρώτο νομοθέτημα με το οποίο τίθενται οι προϋποθέσεις απόκτησης πτυχίου αισθητικής και άσκησης του οικείου επαγγέλματος είναι το Ν.Δ. 361/1969 «Περί ασκήσεως του επαγγέλματος του αισθητικού». Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν.Δ. επαγγελματίας αισθητικός καθίσταται ο πτυχιούχος Σχολής Αισθητικής, αναγνωρισμένης από το Κράτος-της ημεδαπής ή ισότιμης με αυτήν της αλλοδαπής, ο οποίος ασκεί το επάγγελμά του μετά την άδεια που του χορηγούν οι οικείες Νομαρχίες.

Η πρώτη ανώτερη δημόσια σχολή Αισθητικής ιδρύθηκε από την πολιτεία το 1978 στα τότε Κ.Α.Τ.Ε.Ε. και εντάχθηκε στην τότε Σχολή Στελεχών Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας. Οι υποψήφιοι σπουδαστές προκειμένου να εισαχθούν σε αυτήν συμμετείχαν σε πανελλήνιες εξετάσεις όπως σε όλα τα Α.Ε.Ι. Η ένταξη αυτή έδωσε ιδιαίτερη βαρύτητα στην επιστήμη της Αισθητικής-Κοσμητολογίας, γιατί η πολιτεία αναγνώρισε τη στενή συγγένειά της με τους άλλους κλάδους των επαγγελματιών υγείας.

Με την ίδρυση των Τ.Ε.Ι το 1983, η Αισθητική εντάχθηκε στη Σχολή Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας και οι σπουδές σε αυτά διαρκούν οκτώ (8) εξάμηνα. Ωστόσο στο αντικείμενο της αισθητικής μπορεί, επίσης, κάποιος να ειδικευτεί στα αντίστοιχα τμήματα των δημόσιων και ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), όπου η διάρκεια σπουδών είναι τέσσερα (4) εξάμηνα, καθώς και στον Τομέα Αισθητικής-Κομμωτικής των ΕΠΑΣ (2ετής κύκλος) ή των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης των ΣΕΚ (2ετής κύκλος).

Το περιεχόμενο των σπουδών ως προς την εκπαίδευση των σπουδαζόντων στους Η/Υ, όπως αποτυπώνεται και στον πίνακα 1 που ακολουθεί, διαφέρει ανάλογα με το επίπεδο της εκπαιδευτικής κλίμακας (ΤΕΙ, ΙΕΚ, ΕΠΑΣ, ΕΠΑΛ, ΣΕΚ). Αναλυτικότερα, σε ότι αφορά τα μαθήματα που αφορούν τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) στα ΤΕΙ στο έκτο εξάμηνο διδάσκεται το μάθημα Πληροφορική-Η/Υ (Βλ. Παράρτημα 2), το οποίο περιλαμβάνει θεωρητικό και εργαστηριακό μέρος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών² στόχος του μαθήματος είναι: Η εξοικείωση στα θέματα τεχνολογίας των υπολογιστών και στην επεξεργασία κειμένου, η περιγραφή του υπολογιστικού συστήματος, η εξήγηση των λειτουργιών του και γενικότερα η δυνατότητα απόκτησης βασικών δεξιοτήτων στη χρήση των Η/Υ. Ο σκοπός του μαθήματος (Παράρτημα 3) είναι οι σπουδαστές αφενός να αποκτήσουν τις κατάλληλες γνώσεις αλλά και να αντιληφθούν τις δυνατότητες εφαρμογών των υπολογιστών και των νέων τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή.

² Οδηγός σπουδών τμήματος αισθητικής-κοσμητολογίας ΤΕΙ Θεσσαλονίκης:
http://www.cosm.teithe.gr/images/docs/ODEGOS_SPOUDON_TMEMA_AISTHETIKES_KOSMETOLOGI_AS_2010-2011.pdf

Πρόγραμμα σπουδών αισθητικής-κοσμητολογίας ΤΕΙ Αθήνας:
<http://www.teiath.gr/seyp/aesthetics/categories.php?mid=5206&lang=el>

Στα ΙΕΚ προβλέπεται, σύμφωνα με τον οδηγό κατάρτισης (Παράρτημα 6), ένα εργαστηριακό μάθημα στο πρώτο και δεύτερο εξάμηνο των σπουδών, το οποίο αφορά μόνο τη χρήση Η/Υ. Στα ΕΠΑΛ (Παράρτημα 5) το πρόγραμμα μαθημάτων³ δεν περιλαμβάνει κανένα μάθημα που να εξοικειώνει τους σπουδαστές με τις νέες τεχνολογίες, ομοίως και στα ΣΕΚ (Παράρτημα 4) των οποίων τα μαθήματα μοιράζονται μεταξύ γενικής παιδείας και ειδικότητας⁴.

Πίνακας 1: Εκπαιδευτικά ιδρύματα και μάθημα πληροφορικής

ΣΧΟΛΗ	ΕΞΑΜΗΝΟ	ΜΑΘΗΜΑ
ΤΕΙ	6 ^ο	Πληροφορική-Η/Υ
ΙΕΚ	1 ^ο + 2 ^ο	Χρήση Η/Υ
ΕΠΑΣ	-	-
ΕΠΑΛ	-	-
ΣΕΚ	-	-

2.2.1. Τομείς απασχόλησης των πτυχιούχων Αισθητικών

Οι πτυχιούχοι αισθητικοί με την ολοκλήρωση των σπουδών τους αποκτούν τις απαραίτητες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις και ικανότητες, οι οποίες τους επιτρέπουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε άτομα που ενδιαφέρονται για την αισθητική σώματος και προσώπου, σε όλους τους τομείς του γνωστικού τους αντικειμένου. Ασχολούνται στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες είτε αυτοδύναμα ως αυτοαπασχολούμενοι. Πιο συγκεκριμένα, οι πτυχιούχοι του τμήματος Αισθητικής της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας των Τ.Ε.Ι., σύμφωνα με το Π.Δ. 83/1989 (ΦΕΚ 37/8-2-89), το οποίο ορίζει τα επαγγελματικά τους δικαιώματα, δύνανται να δραστηριοποιηθούν είτε ως στελέχη μονάδων, είτε ως αυτοαπασχολούμενοι, στα εξής αντικείμενα και δραστηριότητες:

³ Παιδαγωγικό Ινστιτούτο: <http://www.pi-schools.gr/lessons/tee/hairdressing/> και ΦΕΚ429?13-3-2008

⁴ http://www.eoppep.gr/teens/index.php/spoudes_meta_to_gymnasio/sek

α) Στο χώρο του θεάματος (κινηματογράφος, θέατρο, τηλεόραση, μπαλέτο, όπερα, φωτογραφία και κάθε είδους καλλιτεχνικές εκδηλώσεις), εφαρμόζοντας τις αρχές και μεθόδους της ψιμυθίωσης και των προσθετικών υλικών.

β) Στις επιχειρήσεις που παρασκευάζουν καλλυντικά, συμμετέχοντας στην ανάπτυξη και παραγωγή νέων καλλυντικών προϊόντων, καθώς και στην ποιοτική απόδοση από αισθητικής πλευράς.

γ) Στις επιχειρήσεις που πωλούν καλλυντικά, όπως φαρμακεία και καταστήματα καλλυντικών, ως υπεύθυνα στελέχη.

δ) Στις νοσοκομειακές μονάδες με δερματολογική ή ενδοκρινολογική ή νευρολογική κλινική σε καθήκοντα συνεργασίας με τους ιατρούς στον τομέα της ειδικότητάς τους, όπως καθαρισμός προσώπου, ριζική αποτρίχωση, απίσχναση κ.λπ.

ε) Σε κάθε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα που εμφανίζεται με την εξέλιξη της τεχνολογίας και αποδεδειγμένα καλύπτεται από το γνωστικό αντικείμενο της ειδικότητάς τους.

Επίσης έχουν τη δυνατότητα:

α) Να ιδρύουν και να λειτουργούν, με βάση την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία εργαστήρια αισθητικής (αισθητική φροντίδα προσώπου και σώματος, ριζική αποτρίχωση, μασάζ, ενόργανη, ανόργανη γυμναστική) και,

β) Να απασχοληθούν ως εκπαιδευτές σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και κατάρτισης σε θέματα αισθητικής, καθώς και ως μέλη ερευνητικών ομάδων σε θέματα της ειδικότητάς τους.

Πρέπει να επισημανθεί ότι, οι απόφοιτοι των ΙΕΚ και των ΕΠΑΣ, ΕΠΑΛ, ΣΕΚ αποκτούν άδεια άσκησης επαγγέλματος «βοηθού αισθητικού». Ως βοηθοί αισθητικοί δεν έχουν το δικαίωμα να λειτουργήσουν το δικό τους κέντρο αισθητικής ή κέντρο διαιτολογίας, το οποίο επιτρέπεται μόνο στους απόφοιτους των ΤΕΙ και ΑΕΙ αλλά τους δίδεται η δυνατότητα να εργασθούν σε ιδιωτικά Εργαστήρια Αισθητικής, σε κέντρα αδυνατίσματος, σε ξενοδοχειακές μονάδες με χώρους αισθητικών περιποιήσεων, σε γυμναστήρια, σε Χημικά εργαστήρια καλλυντικών, σε μεγάλες εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις κ.α.

Σχετικά με ό,τι συμβαίνει, ως προς την εκπαίδευση αισθητικών-κοσμητολόγων, στο διεθνές περιβάλλον σε αυτό γενικότερα τα Κολλέγια αποτελούν την πλέον γνωστή μεταλυκειακή εκπαίδευση και από αυτά παρέχονται εξειδικευμένες γνώσεις για τους αισθητικούς. Αντίθετα, η Κοσμετολογία, παραγωγή και προώθηση καλλυντικών προϊόντων, διδάσκεται από την τριτοβάθμια Εκπαίδευση (Κυπριανίδου, Κοσμά, 2011).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (Τ.Π.Ε.)

3.1. Νέες τεχνολογίες και εκπαίδευση

Σήμερα, οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) έχουν διεισδύσει σε όλους τους τομείς της κοινωνίας καθώς όλο και περισσότεροι έρχονται καθημερινά σε επαφή μαζί τους με δεξιότητες και γνώσεις που έχουν αποκτήσει εμπειρικά ή μετά από ανάλογη εκπαίδευση. Την πρόοδο της κοινωνίας σε αυτό το επίπεδο στηρίζει και η εκπαίδευση λόγω της μεγάλης σχέσης που υπάρχει ανάμεσα τους (Rutsky, 1999). Η ένταξη των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση αποτελεί ένα θέμα πολύ σημαντικό και το πεδίο αυτό συνεχώς εμπλουτίζεται και επεκτείνεται σε νέα πεδία. Ταυτόχρονα, οι νέες τεχνολογίες, αποτελούν εργαλείο κατά τη διαδικασία της διδασκαλίας προς τη γνώση, εμπλουτίζοντας παραμέτρους που την αφορούν. Αυτές συνεισφέρουν στην ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής μάθησης και στην ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και στάσεων των εκπαιδευομένων (Βεργίδης, 1998).

Σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες, την Λατινική Αμερική και την Νότια Αφρική, η εκπαίδευση στις νέες τεχνολογίες άρχισε από την δεκαετία του 1970 (Νίκα, 2007). Αντίθετα, στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, για αρκετά χρόνια, δεν υπήρχαν ανάλογα προγράμματα. Σε αυτή την υστέρηση συνέτεινε και το γεγονός ότι υπήρχε μία σύγχυση ανάμεσα στα ΜΜΕ και τις νέες τεχνολογίες καθώς μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1970 η τηλεόραση, τα οπτικοακουστικά μέσα και αργότερα το βίντεο, δεν θεωρούνταν ΜΜΕ αλλά νέες τεχνολογίες. Στην υστέρηση εισαγωγής των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση όμως συνέτειναν και άλλοι λόγοι όπως:

1. Θεσμικοί, εφόσον δεν υπήρχε καμία αυτόνομη αναφορά για το θέμα παρά μόνο μέσω άλλων πλαισίων.
2. Εκπαιδευτικοί, εφόσον οι εκπαιδευτικοί δεν ελάμβαναν τέτοιου είδους εκπαίδευση και
3. Λειτουργικοί, εφόσον οι εκπαιδευτικοί δεν είχαν την υποχρέωση παρουσίασης του συγκεκριμένου αντικείμενου (Νίκα, 2007:54).

Επισημαίνεται ότι, η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών και η χρήση τους ως εργαλείο εκπαίδευσης, χαρακτηρίζεται από την πληθώρα πληροφοριών που

παρέχονται στον εκπαιδευόμενο, γεγονός που ανατρέπει την εξουσιαστική οπτική του εκπαιδευτή πόσω μάλλον όταν οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν λάβει την ανάλογη παιδεία. Όπως σε όλες τις κοινωνικές ομάδες έτσι και στους εκπαιδευτικούς υπάρχουν αυτοί που ενθουσιάζονται με τη νέα εξέλιξη αλλά αδυνατούν να τη χειριστούν λόγω έλλειψης ή εξοικείωσης και αυτοί που «τρομοκρατούνται» από τη μελλοντική ανατροπή που προδιαθέτει μία τέτοια κατάσταση (Διαμαντάκης κ.ά., 2001). Ωστόσο και στις περιπτώσεις που οι εκπαιδευτικοί εμφανίζονται να διάκεινται θετικοί απέναντι στη χρήση των νέων τεχνολογιών, στην πράξη, όταν καλούνται να χειριστούν αυτά τα μέσα διστάζουν. Σύμφωνα με έρευνα της Λαφατζή (2005:107-108) (της οποίας τα ευρήματα συμφωνούν με τα ευρήματα αντίστοιχης έρευνας των Rosen and Weil σε εκπαιδευτικούς 600 δημοσίων σχολείων της Αμερικής), το 53% των εκπαιδευτικών του δείγματος δεν χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό υπολογιστή στο μάθημα ή τον χρησιμοποιεί πολύ σπάνια. Επίσης, μόνο το 2,2% των ανδρών εκπαιδευτικών και το 23,1% των γυναικών δεν έχουν υπολογιστή στο σπίτι τους άρα δεν τίθεται απλώς θέμα εξοικείωσης αλλά κατά τη γνώμη μας και νοοτροπίας.

Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνεται και από την επεξεργασία άλλων ερευνητικών ερωτημάτων που καταδεικνύουν ότι η θετική στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στον υπολογιστή είναι ανάλογη με την ηλικία τους, δηλαδή όσο νεαρότεροι τόσο πιο θετικοί (Λαφατζή, 2005:110). Γενικότερα, οι ανωτέρω εκτιμήσεις ταυτίζονται με τα ευρήματα και άλλων ερευνών (Κοσσυβάκη, 2003· Κασιμάτη και Γιαλαμάς, 2002· Κονιδάρη, 2005· Καραμηνάς, 2006), στις οποίες οι εκπαιδευτικοί διατυπώνουν έντονο προβληματισμό για την ικανότητά τους απέναντι σε θέματα τεχνολογικής εξειδικευμένης διδακτικής παρέμβασης. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι αυτά τα ευρήματα αποτυπώνουν εκπαιδευτικές ανάγκες μιας δεκαετίας πριν που η εξοικείωση και η εμπειρία των εκπαιδευτικών με τους Η/Υ ήταν περιορισμένη. Αυτό σήμερα, ίσως, έχει βελτιωθεί σε μεγάλο βαθμό αν αναλογιστούμε ότι η χρήση ηλεκτρονικών μέσων (π.χ. κινητό τηλέφωνο) έχει δημιουργήσει ευχέρεια κατά συνέπεια τα προαναφερόμενα δεδομένα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη με επιφύλαξη.

Τα διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα εισήγαγαν καταρχήν την Πληροφορική και, αργότερα, τις ΤΠΕ μέσω διαδικασιών που εξελίχθηκαν σε διάφορες φάσεις και ακολουθώντας διαφορετικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις. Μπορούμε να διακρίνουμε τέσσερις σημαντικές φάσεις (Baron, 1989 όπως αναφ. στο Κόμης (2004) που

σχετίζονται με την εισαγωγή και την ένταξη της Πληροφορικής και των ΤΠΕ στην εκπαίδευση.

- Η φάση της **εκπαιδευτικής τεχνολογίας** και των **διδακτικών μηχανών** (πριν το 1970). Χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια εισαγωγής και ένταξης των διαφόρων μέσων (media) και τεχνολογιών, όπως το ραδιόφωνο, η τηλεόραση και το βίντεο στην εκπαίδευση (Baron & Bruillard, 1996). Επίσης, σχετίζεται με τη χρησιμοποίηση διαφόρων συσκευών γενικής χρήσης και τεχνολογιών καθώς και τη δημιουργία ειδικών συσκευών για την επίτευξη στόχων του αναλυτικού προγράμματος.
- Η φάση της **πληροφορικής προσέγγισης** (1970-1980). Η φάση αυτή αφορά στην εισαγωγή της Πληροφορικής ως αυτοτελούς γνωστικού αντικείμενου στο πρόγραμμα σπουδών και συνυπάρχει με τη σταδιακή αυτονόμηση της επιστήμης της Πληροφορικής και των Υπολογιστών (Computer Science) από τις όμορες επιστήμες (Ηλεκτρονική, Μαθηματικά, Φυσική κ.λπ.) καθώς, και τη δημιουργία αμιγών πανεπιστημιακών τμημάτων, τα οποία καλύπτουν την έρευνα και τις μεγάλες ανάγκες σε εξειδικευμένο προσωπικό.
Η έμφαση στο στάδιο αυτό αφορά κυρίως στην «**πληροφορική προσέγγιση**» με κύριο προσανατολισμό στη *διδασκαλία του προγραμματισμού* και δευτερευόντως την προσπάθεια ανάπτυξης συστημάτων *Διδασκαλίας με τη Βοήθεια Υπολογιστή (CAI)* ή *Μάθησης με τη Βοήθεια Υπολογιστή (CAL)*.
- Η **Πληροφορική ως γνωστικό αντικείμενο** και ως **εκπαιδευτικό μέσο** στα άλλα γνωστικά αντικείμενα (1980-1990). Στη φάση αυτή προτείνεται η γενικευμένη εισαγωγή της Πληροφορικής και των τεχνολογιών γενικότερα σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, τόσο ως αυτοδύναμο γνωστικό αντικείμενο όσο και ως εκπαιδευτικό μέσο στο πλαίσιο των άλλων γνωστικών αντικειμένων (Unesco, 2000). Το στάδιο αυτό είναι συνυφασμένο με την αλματώδη εξέλιξη της τεχνολογίας των προσωπικών υπολογιστών (PCs), της σταδιακής πτώσης των τιμών τους και των ελπίδων που είχαν εναποτεθεί στην πληροφορική επανάσταση.
- Οι **Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών** ως **μέσο διδασκαλίας και μάθησης** (μετά το 1990). Η φάση αυτή ξεκίνησε στις αρχές του 1990 και

βρίσκεται σε εξέλιξη μέχρι και σήμερα. Δύο είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της φάσης αυτής:

- Η υποβάθμιση της Πληροφορικής ως γνωστικού αντικειμένου από την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Γαλλία, στην οποία, το μάθημα της Πληροφορικής βγήκε από το αναλυτικό πρόγραμμα και στοιχεία του εντάχθηκαν στο μάθημα της Τεχνολογίας στο επίπεδο του γυμνασίου.
- Η γενικευμένη *ένταξη* των ΤΠΕ στις διάφορες πτυχές της εκπαιδευτικής δραστηριότητας και οι σημαντικές προσπάθειες που καταβάλλονται για την *ενσωμάτωση* των ΤΠΕ σε όλο το εύρος του προγράμματος σπουδών και στην καθημερινή σχολική πρακτική.

Η μεγάλη καθυστέρηση που υπήρξε στην Ελλάδα στη χρήση νέων τεχνολογιών διαφαίνεται και από το γεγονός ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ενηλίκων λειτούργησε μόλις το 1998 με την ίδρυση του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (Ε.Α.Π.). Η έλλειψη που υπήρχε σε αυτό το επίπεδο τεκμηριώθηκε και από τον μεγάλο ενθουσιασμό με τον οποίο έγινε αποδεκτή η ίδρυση του ΕΑΠ (Arneberg, 2007)⁵ αλλά και του Ανοικτού Πανεπιστημίου της Κύπρου (ΑΠΚ). Μετά από αυτά τα επιτυχημένα παραδείγματα, σήμερα, βρίσκουμε πολλά ελληνικά πανεπιστήμια να έχουν αναπτύξει πλατφόρμες e- learning τόσο για τους φοιτητές τους όσο και για το ευρύ κοινό (e-learning platforms, Learning Management System) (Παπανικολάου, Γρηγοριάδου, 2005).

3.2. Η είσοδος των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση.

Η επανάσταση στο χώρο των νέων τεχνολογιών και της πληροφόρησης, ξεκίνησε από την εφεύρεση του τηλέγραφου, του τηλεφώνου και του ραδιοφώνου. Αυτές οι εφευρέσεις προετοίμασαν το πεδίο για την έλευση του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Ηλεκτρονικός υπολογιστής ονομάζεται η συσκευή, «η οποία επιλύει προβλήματα με την εφαρμογή προκαθορισμένων λειτουργιών πάνω σε στοιχεία πληροφορίας ή δεδομένα τα οποία εισάγονται σε αυτήν, δεδομένα τα οποία αυτή επεξεργάζεται με απόλυτη ακρίβεια και ταχύτητα, χωρίς την ανάγκη ανθρώπινης παρέμβασης» (Πάπυρος- Λαρούς- Μπριτάννικα, 1994:442).

⁵ Την ακαδημαϊκή χρονιά 2003-2004 το πανεπιστήμιο δέχτηκε 8.976 αιτήσεις ενώ την χρονιά 2004-2005 οι αιτήσεις αυτές έφτασαν τις 65.979 (Arneberg et al., 2007: 40).

Μετά την ανακάλυψη του ηλεκτρονικού υπολογιστή, η επόμενη μεγαλύτερη τεχνολογική επανάσταση ήταν η λειτουργία του διαδικτύου (internet). Το διαδίκτυο, επέτρεψε τη δυνατότητα παγκόσμιας μετάδοσης και διάδοσης πληροφοριών και ανέπτυξε περισσότερο τη συνεργασία και την επικοινωνία ανάμεσα σε ανθρώπους μέσω των Η/Υ τους, ανεξαρτήτως γεωγραφικής τοποθέτησης ή χρόνου (Παπαδήμα-Σοφοκλέους, 2004:195).

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούμε στα είδη του αλφαριθμητισμού και κυρίως στο ψηφιακό αλφαριθμητισμό και τον αλφαριθμητισμό στα μέσα, τις ελλείψεις των οποίων πολιτικές της ΕΕ και του κράτους τείνουν να καλύψουν. Σε σχετική μελέτη της επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2008) ως προς τα ρεύματα και τις προσεγγίσεις του αλφαριθμητισμού στην εκπαίδευση επισημάνθηκαν τέσσερα στάδια αλφαριθμητισμού:

1. Ο κλασικός αλφαριθμητισμός, δηλαδή η έλλειψη στην ανάγνωση, τη γραφή και την κατανόηση, ο οποίος επικράτησε για αιώνες ως αντίδραση στη διαδικασία της γραφής και της ανάγνωσης. Στον αλφαριθμητισμό αυτόν το δημοτικό σχολείο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο.

2. Ο οπτικοακουστικός αλφαριθμητισμός, ο οποίος επικεντρώνεται στην εικόνα και στις συνεχόμενες εικόνες. Τη συγκεκριμένη έλλειψη έτειναν να καλύψουν αρκετές εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες οι οποίες παρά το γεγονός ότι ξεκίνησαν αρκετά νωρίς δεν στηρίχθηκαν ικανοποιητικά από κάποια πραγματική πολιτική.

3. Ο ψηφιακός αλφαριθμητισμός ή αλλιώς πληροφοριακός αλφαριθμητισμός (computer literacy) ο οποίος διαφοροποιήθηκε από τα ψηφιακά μέσα που καθιστούσαν απαραίτητη την εκμάθηση νέων δεξιοτήτων. Αυτός ο αλφαριθμητισμός είναι ένα πολύ πρόσφατο σχέδιο και πολύ συχνά χρησιμοποιείται ως συνώνυμο της αναφοράς σε τεχνικές δεξιότητες που απαιτούνται για τα σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία.

4. Ο αλφαριθμητισμός στα μέσα, ο οποίος είναι αναγκαίος ως αποτέλεσμα της σύγκλισης των μέσων. Η σύγκλιση στην οποία αναφερόμαστε είναι η συγχώνευση των ηλεκτρονικών μέσων μαζικής επικοινωνίας και των ψηφιακών μέσων η οποία διαπιστώνεται στις προηγμένες φάσεις της ανάπτυξης της κοινωνίας της πληροφορίας.

Παραδοσιακά στην Ευρώπη, ο κλασικός αλφαριθμητισμός (ανάγνωση – γραφή – κατανόηση) στόχευε κυρίως στα σχολεία και στα εκπαιδευτικά κέντρα και αποτέλεσε το επίκεντρο πολλών εκπαιδευτικών πολιτικών. Από την άλλη, ο οπτικοακουστικός

αλφαριθμητισμός ήταν γενικά μία ανεπίσημη διαδικασία και σχετιζόταν με τα οπτικοακουστικά μέσα. Πολύ λίγη παιδαγωγική εργασία έχει γίνει σε αυτόν τον τομέα και έχουν υπάρξει λίγες εκπαιδευτικές πολιτικές.

Αναφορικά με τον ψηφιακό αλφαριθμητισμό, ο οποίος αναδύθηκε από τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας, προσφάτως έχει γίνει ένα πολύ σημαντικό μέρος της εκπαιδευτικής κουλτούρας και των πολιτικών της. Επίσης, πρέπει να ειπωθεί ότι ο αλφαριθμητισμός στα μέσα βρίσκεται ακόμα σε πρώιμο στάδιο και σταδιακά αναβαθμίζεται. Όλο και περισσότεροι νέοι παράγοντες έχουν αρχίσει να εμπλέκονται σε αυτό το πεδίο μαζί με αυτούς που σχετίζονται με τα μέσα και η ανάπτυξή τους γίνεται σε καινούργια πεδία όπως η οικογένεια, το σπίτι, η δημόσια σφαίρα, κ.α. Ο αλφαριθμητισμός των Τ.Π.Ε. στην Ευρώπη έχει πολύ δυναμικές προοπτικές με άνοιγμα στις πρωτοβουλίες και στις στρατηγικές οι οποίες διαφέρουν από χώρα σε χώρα (Νίκα, 2007 & Feuerstein, 2013).

Οι νέες τάσεις που προκύπτουν βάσει των παραπάνω, στον ευρωπαϊκό χώρο, συνοψίζονται (Hamilton et al., 2014) ως:

1. Η συγχώνευση των ψηφιακών μέσων: νέα έρευνα, νέες εμπειρίες. Η συγχώνευση των μέσων αυτών έχει γίνει μία άποψη –κλειδί για τον αλφαριθμητισμό των μέσων. Η σημερινή νεολαία είναι η πρώτη που θα ζήσει σε ένα περιβάλλον συγχώνευσης των πολυμέσων και θα μπορεί εύκολα να μεταφερθεί ουσιαστικά από τη μία κατάσταση στην άλλη: τηλεόραση, υπολογιστής, κονσόλα παιχνιδιών, διαδίκτυο, κ.α. Αυτή η κατάσταση ανοίγει το δρόμο για νέα έρευνα επικεντρωμένη στο περιβάλλον των μέσων των νέων ανθρώπων.

2. Μετατόπιση της εστίασης στην προστασία της προώθησης: μοιρασμένες ευθύνες. Από την πολιτική για την προστασία από συγκεκριμένα περιεχόμενα και επιδράσεις των μέσων, σε όλη σχεδόν την Ευρώπη, εμφανίζονται αναπτύσσονται πολιτικές που προωθούν την δράση ανάμεσα στους χρήστες. Το αντικείμενο αυτών των πολιτικών είναι η ενδυνάμωση, η αυτονομία και η συμμετοχή των πολιτών.

3. Αύξηση της παρουσίας του αλφαριθμητισμού των μέσων στην εκπαίδευση. Η ανάγκη για ανάπτυξη των δεξιοτήτων στις νέες τεχνολογίες έχει γίνει σε όλη σχεδόν την Ευρώπη, επιτακτική, και ο αλφαριθμητισμός στα μέσα εμφανίζεται ως

ένα ευρύ πεδίο το οποίο σχετίζεται με το φαινόμενο της αύξησης της επικοινωνίας και της συγχώνευσης των μέσων.

4. Τα μέσα στα σχολεία: η παραγωγή των δεξιοτήτων στις νέες τεχνολογίες καθώς και η χρήση τους στα σχολεία έχει επιφέρει ανάπτυξη στα εκπαιδευτικά μέσα στα σχολεία, βοηθώντας τους μαθητές να αναπτύξουν επικοινωνιακές και ψηφιακές δεξιότητες.

5. Υπάρχει επίσης, μία αύξηση του ενδιαφέροντος των κρατικών αρχών στη συμμετοχή και στην προώθηση του αλφαριθμητισμού των μέσων (Hague, Payton 2010).

Η Eshet (2012) αναφέρει ότι σαφώς, εκτός από τις αναπτυσσόμενες τάσεις και τα πλεονεκτήματα, στο πεδίο του ψηφιακού αλφαριθμητισμού υπάρχουν και κάποιες δυσκολίες και μειονεκτήματα όπως:

- ✓ Έλλειψη ενός κοινού οράματος που θα εμπεριέχει σχεδιασμούς, μεθόδους, πηγές, έρευνες, αξιολόγηση συμπερασμάτων, κ.α.
- ✓ Πολιτιστικές παρεμβάσεις απέναντι στις καινοτομίες.
- ✓ Κακή ευρωπαϊκή ορατότητα στις καινοτομίες σε εθνικό και τοπικό επίπεδο- Έλλειψη ευρωπαϊκών δικτύων.
- ✓ Κακός συντονισμός ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέρη.

Στο επίπεδο της έντονης καινοτομίας στα μέσα και των πολύ γρήγορων τεχνολογικών αλλαγών καθώς επίσης και στην αναπτυσσόμενη δύναμη της επιρροής και της αντανάκλασης του περιβάλλοντος της επικοινωνίας, η σημασία των δυσκολιών που υπάρχουν αντιδρούν στην αύξηση του ψηφιακού αλφαριθμητισμού και λαμβάνουν μία συγκεκριμένη σημασία. Σύμφωνα με τους Κουντζέρη-Κωνσταντάτο (2009) αλλά και Säljö, (2012) για την ανάπτυξη μίας δυναμικής και ενεργής πολιτικής, πρέπει να υφίστανται οι κάτωθι παράγοντες κλειδιά:

1. Η πραγμάτωση του ψηφιακού αλφαριθμητισμού στην εκπαιδευτική κουλτούρα της κάθε χώρας.
2. Η πολιτική των εκπαιδευτικών που θα είναι εκπαιδευμένοι στο αντικείμενο.
3. Η πολιτική του προσδιορισμού του ψηφιακού αλφαριθμητισμού.

4. Η ύπαρξη εκπαιδευτικού υλικού για το αντικείμενο.
5. Η ύπαρξη συστημάτων για τη βοήθεια και τον προσδιορισμό σε αυτό το πεδίο.
6. Η ύπαρξη δημοσίων εκστρατειών για το κοινό αναφορικά με τον ψηφιακό αλφαριθμητισμό.
7. Πεδία έρευνας.
8. Συμμετοχή σε δίκτυα διεθνούς συνεργασίας.
9. Οικογενειακή συμμετοχή.

Στην κοινωνική-πολιτική ιστορία, αναμφίβολα ο 20^{ος} αιώνας αποτέλεσε τον αιώνα της επικοινωνίας και ο 21^{ος} αιώνα της τεχνολογίας. Οι άνθρωποι έχουν καταφέρει να επικοινωνούν, να πληροφορούνται, να μεταδίδουν και να λαμβάνουν γνώσεις μεταξύ τους, σε όλη την γη, χωρίς δυσκολίες και περιορισμούς. Η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών είναι τόσο ραγδαία που επιφέρει ριζικές αλλαγές και κοινωνικές ανακατατάξεις σε δεδομένα αρκετών χρόνων που έχουν διαμορφώσει βαθιά ριζωμένες αντιλήψεις και πεποιθήσεις (Βεργίδης, 1998).

Ο Εμίλ Ντυρκέμ (1973) ορίζει ως εκπαίδευση, με μία ευρύτερη έννοια, «το σύνολο των επιδράσεων που η φύση και οι άλλοι άνθρωποι μπορούν να ασκήσουν είτε στην ευφυΐα μας είτε στη θέληση μας». Παράλληλα όμως, η πιο εξειδικευμένη οριοθέτηση απαιτεί προσέγγιση και εκτίμηση των εκπαιδευτικών συστημάτων και των στοιχείων που τα συγκροτούν.

Η εδραίωση και εξέλιξη των Τ.Π.Ε. δεν θα μπορούσε να μην λάβει χώρα και στο πεδίο της εκπαίδευσης, χώρο παράλληλο και ενταγμένο στο κοινωνικό πεδίο. Με τη συνεισφορά των Τ.Π.Ε., προσφέρονται και για τις δύο συνισταμένες, μαθητές και εκπαιδευτικούς, νέες ευκαιρίες κυρίως για πρόσβαση στη γνώση. Όσο η τεχνολογία της επικοινωνίας και της πληροφορίας γίνεται όλο και περισσότερο, κεντρικό στοιχείο της μοντέρνας κοινωνίας, τόσο μεγαλύτερη γίνεται η απαίτηση για την αναγνώριση και τη σωστή διαχείριση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που είναι απαραίτητες για τη χρήση της. Τόσο μαζί με τις ακαδημαϊκές πηγές όσο και με αυτές που προκύπτουν από τις διάφορες πολιτικές, το σχέδιο του ψηφιακού αλφαριθμητισμού επεκτείνεται στο διαδίκτυο και στα υπόλοιπα νέα μέσα που δημιουργούνται.

Αυτή η νέα μορφή αλφαβητισμού έχει γίνει το επίκεντρο μίας μεγάλης συζήτησης και στο ακαδημαϊκό επίπεδο, τα ερωτήματα του αλφαβητισμού έχουν γίνει πιο κεντρικά αναφορικά με την έρευνα απαιτώντας μία σύνθεση επιστημόνων διαφόρων τομέων όπως της λογοτεχνίας (λογοτεχνία, ιστορία), του πολιτισμού (πολιτιστικές σπουδές, ανθρωπολογία, κοινωνιολογία), της εκπαίδευσης στα μέσα, της πληροφορικής, της ψυχολογίας, και των νέων τεχνολογιών όπως οι κοινωνικές σπουδές τους (Livingstone, 2004). Όσο οι δεξιότητες στις νέες τεχνολογίες γίνονται πιο ζωτικές για τη συμμετοχή στη σύγχρονη κοινωνία- στο εργατικό δυναμικό, τη δημόσια σφαίρα, τις κοινωνικές σχέσεις, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό- τόσο πιο σημαντικό είναι να μπορέσουν να διευκρινιστούν τα θέματα που διακυβεύονται.

Πολλές φορές προκύπτει το ερώτημα εάν ο αλφαβητισμός που απαιτείται σήμερα για το σύγχρονο περιβάλλον της επικοινωνίας και της πληροφορίας είναι μία λογική συνέχεια ή αποτελεί μία ριζοσπαστική αποκοπή από τις παραδόσεις του παρελθόντος αναφορικά με τη γνώση και τη μάθηση. Προκύπτει επίσης το ερώτημα αν όταν αναφερόμαστε στον αλφαβητισμό μιλάμε για πολλές μορφές ή για μία. Ιστορικά καταδεικνύεται ότι ακόμα η απλοϊκή μορφή του, δηλαδή η ικανότητα του να γράφεις και να διαβάζεις, δεν ήταν τίποτε άλλο από μία επικάλυψη μίας σύνθετης ιστορίας αμφισβήτησης της δύναμης και της ευχέρειας στην πρόσβαση, στην ερμηνεία και στη παραγωγή κειμένων (Livingstone, 2004).

Αυτό συμβαίνει γιατί ο όρος αλφαβητισμός συνδεόταν στο παρελθόν με τα βιβλία και στιγματίζε τους ανθρώπους που είχαν έλλειψη από αυτά. Η γένεση των νέων αλφαβητισμών και οι διαφωνίες που προέκυψαν από αυτό, έδειχναν αδέξιες αφού σήμερα έχουμε ήδη αλφαβητισμό των υπολογιστών, κυβερνό- αλφαβητισμό, διαδικτυακό αλφαβητισμό, δικτυακό αλφαβητισμό, ψηφιακό αλφαβητισμό και πληροφοριακό αλφαβητισμό.

Η ασάφεια πώς αυτά τα είδη αλφαβητισμού συνδέονται ή αποκλίνουν από τις προηγούμενες μορφές αλφαβητισμού αλλά και η απόρριψη της οπτικής ότι πραγματικός αλφαβητισμός είναι μόνο η γραφή και η ανάγνωση, μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο αλφαβητισμός γενικότερα αναφέρεται στην ερμηνεία οποιουδήποτε και όλων των συμβολικών κειμένων.

Λόγω του ότι το κεντρικό σημείο του αλφαβητισμού σχετίζεται με την επικοινωνία των μέσων, πολλοί άλλοι όροι είχαν προταθεί στη θέση του όπως ανθρώπινο κεφάλαιο, γνωσιακή δεξιότητα κ.α., αλλά κανένας από αυτούς δεν ήταν

επαρκής λόγω του ότι αμελούσαν το θέμα του κειμένου και την τεχνολογία που απαιτεί η επικοινωνία. Επιπλέον, αυτοί οι όροι ενθάρρυναν ένα παγκόσμιο πλαίσιο το οποίο αμελούσε την ιστορική και πολιτιστική σημασία τόσο των μέσων όσο και την γνωσιακή και κοινωνική διαδικασία γνώσης που τους ερμήνευε (Livingstone, 2004).

Με το πέρασμα του χρόνου, που η χρήση των υπολογιστών δεν είναι πλέον πολυτέλεια αλλά περισσότερο μία καθημερινή αναγκαιότητα, η ανικανότητα της χρήσης των υπολογιστών ή της εύρεσης πληροφοριών στο διαδίκτυο σήμερα αποτελεί ευκαιρία για στιγματισμό και κοινωνική εξαίρεση. Η εξέλιξη αυτού του φαινομένου όχι μόνο αλλάζει τις κοινωνικές νόρμες αλλά επίσης αναπτύσσει και τη χρήση των υπολογιστών και των υπόλοιπων νέων τεχνολογιών ως κεντρικό στοιχείο στην εργασία, την εκπαίδευση και στην πολιτική (Livingstone, 2004).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

4. ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ & ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

4.1. Η επιμόρφωση και η σημασία της για το σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον

Η επιμόρφωση εντάσσεται στη δια βίου μάθηση ως μία υποκατηγορία της εκπαίδευσης ενηλίκων και έχει ως στόχο την παροχή συμπληρωματικών ή ειδικών γνώσεων, καθώς και νέων πρακτικών και επαγγελματικών στάσεων και δεξιοτήτων. Αποτελεί αναπόσπαστο μέρος μιας συνεχούς επαγγελματικής και προσωπικής ανάπτυξης των υπαλλήλων και πραγματοποιείται σε άμεση σχέση με τη συνολική εξέλιξη του οργανισμού, στον οποίο εργάζονται. Συνδέεται στενά με τις εξελίξεις που συντελούνται σε κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο και με τη ραγδαία ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας (Βεργίδης, 1998).

Ο εκσυγχρονισμός της οικονομίας διαφοροποιεί διαρκώς τις ανάγκες των οργανισμών, απαιτώντας νέα νομικά πλαίσια, διοικητικές μεταρρυθμίσεις, ανανέωση του τεχνολογικού εξοπλισμού και των μεθόδων εργασίας. Όλα αυτά μας επιβάλλουν να επενδύσουμε στον ανθρώπινο παράγοντα, προτάσσοντας τη διαρκή εκπαίδευση και επιμόρφωση των εργαζομένων. Ειδικότερα οι συνεχείς εξελίξεις στον επιστημονικό και τεχνολογικό τομέα έχουν σαν αποτέλεσμα «τον πολλαπλασιασμό και τη ριζική διαφοροποίηση των γνώσεων που είναι αναγκαίες για την επαγγελματική και κοινωνική ζωή του εργαζόμενου» (Βεργίδης, 1998, σ. 120). Καμία τυπική εκπαίδευση δεν είναι πλέον επαρκής για ολόκληρη τη διάρκεια της ζωής του σύγχρονου ανθρώπου. Ο εργαζόμενος είναι υποχρεωμένος, για να μην απαξιωθούν οι γνώσεις του, να επιμορφώνεται και να ενημερώνεται συνεχώς για τις εξελίξεις στον κλάδο του. Έτσι θα είναι ικανός να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις αλλαγές που συντελούνται και να ανταποκρίνεται επαρκώς στα εργασιακά του καθήκοντα (Rogers, 2002).

Σε ένα περιβάλλον, λοιπόν, συνεχών εξελίξεων η συνεχής επιμόρφωση των εργαζομένων, η δια βίου μάθηση, θεωρείται ως ένα από τα κύρια μέσα για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και την προώθηση της ανάπτυξης ενός οργανισμού

(Κόκκος, 2005, σ.20-21). Όπως δείχνει και η διεθνής εμπειρία, οι οργανισμοί που είναι προσανατολισμένοι στην εκπαίδευση και στη διαρκή επιμόρφωση του προσωπικού τους, είναι εκείνοι που επιτυγχάνουν την προσαρμογή τους στις συνεχείς και ταχύτατες κοινωνικο-οικονομικές και τεχνολογικές μεταβολές. Εκτός, όμως, από την προσαρμογή των οργανισμών σε αυτό το μεταβαλλόμενο και πολύπλοκο περιβάλλον, η επιμόρφωση μπορεί να έχει μία *κατασταλτική* λειτουργία, με την έννοια ότι «καταστέλλει την ανεργία (εξειδίκευση και ένταξη-επανάταξη ανέργων)» και μία *προληπτική* λειτουργία, με την έννοια ότι προλαμβάνει την απαξίωση των δεξιοτήτων των εργαζομένων» (Ιωσηφίδης & Σπυριδάκης, 2006, σ. 75).

4.2. Η Διαδικασία συνεχούς εκπαίδευσης και ανάπτυξης

Στην Ελλάδα, η διαδικασία της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ως λειτουργία εισήχθη σ' όλους τους κλάδους αλλά και στο κλάδο της Αισθητικής από τη δεκαετία του 1980 όπου και υπήρξε η επιδίωξη οι αισθητικοί να αποκτήσουν πέραν των βασικών γνώσεων και ευρύτερες δεξιότητες (επικοινωνία, επίλυση προβλημάτων, ομαδική εργασία κ.λ.π), με στόχο την αναβάθμιση του επαγγέλματος και την ουσιαστικότερη αναγνώρισή του από τους πελάτες (Pettinger, 2002). Η επιμόρφωση αυτή αποσκοπούσε να βελτιώσει πολύπλευρα τους αισθητικούς και να τους καταστήσει ικανότερους επαγγελματίες (Χυτήρης, 2001).

Σήμερα οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τη μάθηση στα προγράμματα εκπαίδευσης και ανάπτυξης είναι συνήθως οι ίδιες. Έτσι, η απόλυτη διάκριση μεταξύ εκπαίδευσης και ανάπτυξης καθίσταται δύσκολη. Ουσιαστικά οι όροι: 1. Εκπαίδευση και ανάπτυξη, 2. Ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων, 3. Εκπαίδευση αισθητικών χρησιμοποιούνται εναλλακτικά, με το ίδιο νόημα, για να ορίσουν και περιγράψουν πρωτοβουλίες και ενέργειες της επιχείρησης, που στοχεύουν στη παροχή μάθησης για την αύξηση και βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων και ικανοτήτων των αισθητικών (Dessler, 2004).

Παλαιότερα οι δεξιότητες που αποκτούσε ένας αισθητικός μέσα από τις σπουδές και την εμπειρία του, αρκούσαν για να δραστηριοποιηθεί στην αγορά και να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις μιας θέσης εργασίας για μεγάλο χρονικό διάστημα. Σήμερα τα πράγματα είναι τελείως διαφορετικά. Ο αυξημένος ανταγωνισμός, η παγκοσμιοποίηση της αγοράς και οι συνεχείς και καθημερινές αλλαγές σε σχέση με την τεχνολογία έχουν διαφοροποιήσει τη κατάσταση. Οι εργασίες έχουν γίνει πιο

πολύπλοκες, απαιτούν ειδικές γνώσεις, νέες δεξιότητες και το περιεχόμενο τους αλλάζει γρήγορα. Επίσης, η συνέργια πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών έφερε την τρίτη μεγάλη τεχνολογική επανάσταση, της οποίας οι εφαρμογές και λειτουργίες στην υγεία παρέχουν περισσότερο φιλικές υπηρεσίες υγείας για τους πολίτες, εύχρηστο ιατρικό εξοπλισμό για το ιατρικό προσωπικό, αποτελεσματική και απλουστευμένη διαχείριση των υπηρεσιών για τους διοικητικούς υπαλλήλους, βελτιστοποίηση της άσκησης πολιτικής υγείας κ.ά. τα οποία τους προωθούν στη συνεχή εκπαίδευσή τους (Ηλιοπούλου et al, 2012).

Συνοψίζοντας οι αιτίες που καθιστούν αναγκαία τη συνεχή εκπαίδευση και επιμόρφωση των αισθητικών σχετίζονται με τις σημαντικές αλλαγές ή επικρατούσες συνθήκες, τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό περιβάλλον. Ενδεικτικά οι αιτίες είναι οι ακόλουθες (Dessler, 2004):

1. Τεχνολογική πρόοδος.
2. Απαιτήσεις και ανάγκες των πελατών.
3. Συγχωνεύσεις και εξαγορές.
4. Επανασχεδιασμός λειτουργιών και οργανωτικές αλλαγές.
5. Εκπαιδευτικό σύστημα.
6. Χάσμα απόδοσης κι αναποτελεσματική αξιοποίηση των παραγωγικών πόρων, που οφείλονται στην ανεπάρκεια των αισθητικών.

Όλα τα παραπάνω καθιστούν αναγκαία τη συνεχή εκπαίδευση και επιμόρφωση.

Μέσα από την αξιολόγηση της απόδοσης των αισθητικών διαπιστώνονται οι αδυναμίες τους -σε τι και πόσο υστερούν- και αυτό οδηγεί στον καθορισμό των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Συγχρόνως το πόσο επιτυχημένη ή αποτυχημένη είναι η εκπαιδευτική διαδικασία κρίνεται από το αν οι αισθητικοί μπορούν ν' ανταποκριθούν ικανοποιητικά στα καθήκοντά τους. Έτσι, οι αξιολογήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως κριτήρια αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Η εκπαίδευση σήμερα αποτελεί κίνητρο αλλά και μέσο βελτίωσης του ηθικού, στήριξης της οργανωσιακή κουλτούρας, δημιουργίας αυτόνομων ομάδων εργασίας, εφαρμογής της διοίκησης ολικής ποιότητας κ.ά (Fisher, et al., 2006). Ειδικότερα στους αισθητικούς-κοσμητολόγους κρίνεται απαραίτητη η επιμόρφωσή τους, όπως

άλλωστε και όλων των επαγγελματιών υγείας, σε ηλεκτρονικά συστήματα για δύο ακόμη λόγους. Ο πρώτος αφορά αυτούς που έχουν περαιώσει τις σπουδές τους πριν από αρκετά χρόνια και χρειάζονται εκ νέου επανάληψη της αποκτηθείσας γνώσης και ενημέρωση της νέας και ο δεύτερος αφορά την περιορισμένη γνώση που αποκτούν γύρω από την πληροφορική και τη χρήση ηλεκτρονικών προγραμμάτων, αφού ο χρόνος εκμάθησης κατά τη διάρκεια των σπουδών τους είναι λιγοστός, για παράδειγμα στα ΤΕΙ διδάσκεται για ένα μόνο εξάμηνο, ενώ στα ΤΕΕ, όπως προαναφέραμε δεν προβλέπεται ως μάθημα στις σπουδές τους.

4.2.2. Η επιμόρφωση των αισθητικών-κοσμητολόγων σήμερα

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω η συνεχής και συστηματική επιμόρφωση καθίσταται σήμερα αναγκαία λόγω της ταχύτατης απαξίωσης των γνώσεων των εργαζομένων, καθώς επίσης και στον ανταγωνισμό και στα προβλήματα που υπάρχουν στην αγορά εργασίας, τα οποία αφορούν όλες τις ειδικότητες των εργαζομένων και των αισθητικών.

Ο ιδρυτικός νόμος των ΤΕΙ (Ν.1404/1983) στο άρθρο 1δ προβλέπει ότι ως ανώτερα ιδρύματα πρέπει να *υπηρετούν την ανάγκη για συνεχιζόμενη εκπαίδευση των αποφοίτων τους και για τη διαρκή επιμόρφωση του ελληνικού λαού*. Ωστόσο, μέχρι σήμερα το άρθρο αυτό δεν έχει εφαρμογή και δεν έχουν πραγματοποιηθεί όσα προβλέπει. Επίσης, κανένας άλλος φορέας δεν έχει λειτουργήσει οργανωμένα επιμορφωτικά προγράμματα για τους αισθητικούς, παρόλο που η ταχύρρυθμη αλλαγή της τεχνολογίας καθιστά αναγκαία τη συνεχή μετεκπαίδευση και επιμόρφωσή τους.

Έτσι μέχρι σήμερα οι όποιες επιμορφωτικές προσπάθειες γίνονται εκκινούν από την ιδιωτική πρωτοβουλία. Οι εταιρείες εισαγωγής μηχανημάτων ή καλλυντικών δημιουργούν ταχύρρυθμα επιμορφωτικά σεμινάρια με διάφορα θέματα της επικαιρότητας. Επίσης, διάφορα επαγγελματικά περιοδικά αλλά και οι ανά την Ελλάδα Σύλλογοι Επαγγελματιών Αισθητικών δημιουργούν και λειτουργούν επιμορφωτικά σεμινάρια. Όμως, όλες αυτές οι προσπάθειες δεν ακολουθούν ένα κεντρικό σχεδιασμό κάποιου φορέα εκπαίδευσης ώστε να ικανοποιηθούν οι πραγματικές εκπαιδευτικές ανάγκες των αισθητικών. Επομένως, τα σεμινάρια αυτά αποδίδουν λιγότερο από τα αναμενόμενα και δεν αρκούν για να καλύψουν τις σύγχρονες απαιτήσεις που δημιουργεί η συνεχής εξέλιξη, ιδιαίτερα αυτές που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες. Σε έρευνα με θέμα την «Εμπειρική διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών των Πτυχιούχων Αισθητικών του Α.Τ.Ε.Ι.Θ. που

δραστηριοποιούνται στη Θεσσαλονίκη» (Πέπα, 2009), αποτυπώθηκε ότι τα σεμινάρια επιμόρφωσης αφενός χαρακτηρίζονται ως ελάχιστα αφετέρου παρουσιάζουν έλλειψη καλής οργάνωσης. Επίσης, στο πλαίσιο που κάποιοι από τους αισθητικούς που συμμετείχαν στην έρευνα και είχαν παρακολουθήσει σεμινάρια του εξωτερικού δήλωσαν ικανοποίηση για ένα μεγάλο μέρος από τους υπόλοιπους το κόστος δηλώθηκε ως απαγορευτικό.

**ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

5. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1. Σκοπός, προσδοκώμενα αποτελέσματα και ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας

Σκοπός της έρευνας ήταν να ανιχνεύσει την πληροφοριακή συμπεριφορά και τις πληροφοριακές ανάγκες των αισθητικών-κοσμητολογών που εργάζονται και δραστηριοποιούνται στην Αθήνα. Με τη διενέργεια της έρευνας επιχειρήθηκε η διερεύνηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του συγκεκριμένου πληθυσμού στις νέες τεχνολογίες και ειδικότερα στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Από την έρευνα αναμένονταν να προκύψουν τα εξής ευρήματα:

α) οι επιμορφωτικές ανάγκες των αισθητικών-κοσμητολόγων της Αθήνας στη χρήση των υπολογιστών,

β) η άποψή τους για τα οφέλη της επιμόρφωσης στη χρήση των υπολογιστών, σε σχέση με την επαγγελματική τους εξέλιξη και,

γ) η επίδραση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (ηλικία, εργασιακή σχέση, επίπεδο εκπαίδευσης) στις γνώσεις που διαθέτουν για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές

Με βάση τα παραπάνω τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσης έρευνας ήταν τα ακόλουθα:

1. Οι αισθητικοί έχουν την απαραίτητη πληροφοριακή εκπαίδευση και γνώση;
2. Υπάρχει ανάγκη επιμόρφωσης των αισθητικών στη χρήση πληροφοριακών συστημάτων;
3. Οι δημογραφικοί παράγοντες (ηλικία, εργασιακή σχέση, επίπεδο εκπαίδευσης) επηρεάζουν την επάρκεια των γνώσεών τους στα πληροφοριακά συστήματα;

5.2. Το δείγμα της έρευνας και η επιλογή του

Σύμφωνα με τους Cohen & Manion (1994) το δείγμα της έρευνας εξαρτάται από το στόχο της και από τη φύση του υπό διερεύνηση πληθυσμού, αφού πρώτα

έχουν ορισθεί τα είδη των σχέσεων που θα διερευνηθούν. Για τον καθορισμό του δείγματος της έρευνας, μετά από έρευνα στο διαδίκτυο σχετικά με τους επαγγελματίες αισθητικούς διαπιστώνεται ότι στον Σύνδεσμο Επαγγελματιών Αισθητικών Ελλάδος της Αθήνας, του Πειραιά και των Προαστίων τα εγγεγραμμένα μέλη –Απόφοιτοι TEI- είναι 228. Ομοίως, στο πλαίσιο της έρευνας για τον προσδιορισμό του πληθυσμού στόχου μετά από επικοινωνία με τους εκπροσώπους του Πανελληνίου Συνδέσμου Αντιπροσώπων Μηχανημάτων Καλλυντικών Αισθητικής ως μέλη του περιοδικού εγγράφονται 2500 και εξ αυτών το ¼ αποτελούν επαγγελματίες αισθητικοί.

Τα μεγάλου μεγέθους δείγματα δίνουν πιο αντιπροσωπευτικά αποτελέσματα απ' ότι τα μικρού μεγέθους. Ωστόσο, εάν έχει επιλεγθεί σωστά τότε ένα δείγμα που εκπροσωπεί το 1% του πληθυσμού μπορεί να παράσχει αξιόπιστα αποτελέσματα (Κυριαζόπουλος & Σαμαντά, 2011). Με βάση τα ανωτέρω θεωρήσαμε ότι με 100 έως 150 ερωτηματολόγια θα επιτύχουμε την αξιοπιστία της έρευνας δηλαδή το μέγεθος του υπό μέτρηση χαρακτηριστικού, την επαναληπτικότητα και την αναπαραγωγισιμότητα του αποτελέσματος. Οι πληροφορίες αυτές θα αποτελέσουν «υλικό προς επεξεργασία» και τα συμπεράσματα στα οποία θα καταλήξουμε θα μας οδηγήσουν σε ανάλογες προτάσεις για το σύνολο της ομάδας-στόχου.

Το μεθοδολογικό πλεονέκτημα της συγκεκριμένης μεθόδου είναι ότι, όσο μεγαλύτερο είναι το δείγμα, τόσο πιο σταθερή βάση μας παρέχεται για εμπειρική γενίκευση και μας επιτρέπεται να ελέγχουμε ευκολότερα την εγκυρότητα των δεδομένων. Το ποσοστό συμπλήρωσης ήταν υψηλό, καθώς η παρουσία της ερευνήτριας έδωσε τη δυνατότητα παροχής εξηγήσεων και διευκρινίσεων σχετικά με την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, και επιτεύχθηκε το δυνατόν υψηλότερο ποσοστό συμπλήρωσης (Cohen & Manion, 1994).

5.2.1.Οργάνωση διακίνησης ερωτηματολογίων

Η διασπορά των ερωτηματολογίων μπορεί να απευθύνεται σε δείγματα πιθανοτήτων, δηλαδή στην απλή τυχαία δειγματοληψία, τη συστηματική δειγματοληψία, τη δειγματοληψία κατά στρώματα και τη σταδιακή δειγματοληψία - ή σε δείγματα μη πιθανοτήτων όπως είναι η «βολική» ή τυχαία δειγματοληψία, η ποσοστιαία δειγματοληψία, η δειγματοληψία σκοπιμότητας, η δειγματοληψία κατά διαστάσεις και η δειγματοληψία χιονοστιβάδα (Cohen, Manion, 1994 & Ιωαννίδης,

2005). Στην συγκεκριμένη περίπτωση η στρατηγική μέθοδος δειγματοληψίας που χρησιμοποιήθηκε ήταν αυτή που αφορούσε σε δείγματα «μη πιθανοτήτων» δηλαδή η ευκαιριακή ή «βολική» δειγματοληψία. Κατ' αυτήν οι απαντώντες επιλέγονται στη βάση του ότι αποτελούν τα πλησιέστερα άτομα, τα λεγόμενα «αιχμάλωτα ακροατήρια» και επιτρέπουν την εύκολη πρόσβαση για τον ερευνητή (Cohen & Manion, 1994:170). Με τη «βολική» δειγματοληψία λύνονται προβλήματα κόστους, χρόνου και εξασφάλισης πρόσβασης προς τα υποκείμενα της έρευνας. Κρίνουμε ότι, οποιαδήποτε άλλη στρατηγική θα ήταν ανέφικτη εφόσον οι αισθητικοί-κοσμητολόγοι εργάζονται σε ατομικές επιχειρήσεις, και είναι γεωγραφικά διάσπαρτοι.

Έτσι η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε:

1. Από αισθητικούς που επισκέφθηκαν το 14^ο «Beauty Festival» - Διεθνής Έκθεση & Συνέδριο τη χρονική περίοδο από τις 11 έως τις 13 Οκτωβρίου 2014 και,
2. Από αισθητικούς που επισκέφθηκαν την έκθεση καλλυντικών κατά την χρονική περίοδο από τις 24 έως τις 26 Οκτώβριου 2014 στο Ξενοδοχείο Intercontinental.

Επισημαίνεται ότι, τα σημεία συλλογής των ερωτηματολογίων επιλέχθηκαν λόγω της μεγάλης συμμετοχής των συγκεκριμένων επαγγελματιών στα συνέδρια για την ενημέρωσή τους σχετικά με τα νέα του χώρου της ομορφιάς αλλά και γιατί αποτελούν τόποι προμηθειών προϊόντων και μηχανημάτων.

5.2.2. Δυσκολίες και περιορισμοί κατά την ερευνητική διαδικασία

Κατά τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας υπήρξαν δυσκολίες και περιορισμοί όπως:

- Το γεγονός ότι πολλοί αισθητικοί που επισκέπτονταν τον εκθεσιακό χώρο βρίσκονταν με συναδέλφους και αρνούσαν να συμμετάσχουν στην έρευνα διότι πιθανόν να ήθελαν να συζητήσουν προσωπικά-επαγγελματικά θέματα.
- Πολλοί ισχυρίζονταν ότι ο χρόνος τους ήταν περιορισμένος.

- Προκειμένου να συλλεχθούν τα ερωτηματολόγια η ερευνήτρια επισκέφθηκε τους χώρους των εκθέσεων επί τέσσερις ημέρες και για πολλές ώρες.

Οι ανωτέρω δυσκολίες ξεπεράστηκαν με τη διανομή των ερωτηματολογίων στο χώρο της αναψυχής.

5.3. Η μεθοδολογία της έρευνας

Για τον σχεδιασμό και την επιλογή της κατάλληλης ερευνητικής μεθόδου, δεν υπάρχει μία και μόνο συνταγή, αφού κάθε μεθοδολογική προσέγγιση έχει «τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία της, και κάθε μία γίνεται ιδιαίτερα κατάλληλη για ένα συγκεκριμένο ερευνητικό πλαίσιο». Η επιλογή της μεθόδου, εξαρτάται από το σκοπό της έρευνας ο οποίος αποτελεί και τον βασικό οδηγό του σχεδιασμού της, αλλά και από τους διαθέσιμους πόρους που διατίθενται για τη διεξαγωγή της (Cohen & Manion 1994). Θα πρέπει, δηλαδή, εκτός από το αντικείμενο του ερευνητικού προβλήματος να λαμβάνονται υπόψη συγκεκριμένες παράμετροι, όπως οι διαθέσιμες πηγές, οι πληροφορίες, τα δεδομένα, η δυνατότητα πρόσβασης σ' αυτά, η δυνατότητα ελέγχου της εγκυρότητας της διαδικασίας της έρευνας, του διαθέσιμου χρόνου για την ολοκλήρωσή της, η οικονομική δυνατότητα του ερευνητή κ.ά..

Στη συγκεκριμένη έρευνα επιλέχθηκε και εφαρμόστηκε η ποσοτική μέθοδος που κατατάσσεται στις περιγραφικές έρευνες επισκόπησης (survey research). Με την ποσοτική μέθοδο τα δεδομένα που συλλέγονται μπορούν να ποσοτικοποιηθούν, δηλαδή να παρουσιαστούν με τη μορφή ξεχωριστών μονάδων, οι οποίες με τη σειρά τους μπορούν να συγκριθούν με άλλες μονάδες, χρησιμοποιώντας στατιστικές τεχνικές (Gajendra & Kanka, 2004). Δεν προτιμήθηκε η ποιοτική μέθοδος καθώς αυτή αποσκοπεί περισσότερο στην κατανόηση των αιτίων ενός προβλήματος, την εκμαίευση του τρόπου σκέψης και των βαθύτερων κινήτρων κάποιων συμπεριφορών (Bird, Hammersley, Gomm & Woods, 1999:320). Αντίθετα, η ποσοτική έρευνα στηρίζεται στην συλλογή ποσοτικών στοιχείων από μεγαλύτερα δείγματα του πληθυσμού - στόχου, πολύ συχνά με χρήση δομημένου ερωτηματολογίου (Cohen, Manion & Morrison, 2008).

5.4. Τα εργαλεία συλλογής δεδομένων: το ερωτηματολόγιο

Ως μέθοδος συλλογής δεδομένων της έρευνας προτιμήθηκε το ερωτηματολόγιο, το οποίο αποτελεί ένα ευρέως διαδεδομένο και εύχρηστο εργαλείο συλλογής δεδομένων με σαφή πλεονεκτήματα. Παρέχει δομημένα αριθμητικά δεδομένα, διασφαλίζει την ανωνυμία του ερωτώμενου, αφού μπορεί να επιδοθεί και χωρίς την παρουσία του ερευνητή ενθαρρύνοντας έτσι την ειλικρίνεια των απαντήσεων, ενώ είναι σχετικά εύληπτο και εύκολο στην ανάλυσή του (Cohen & Manion, 1994). Επίσης, επιτρέπει τη συλλογή πλήθους δεδομένων με χαμηλό κόστος και σε σύντομο χρόνο (Χασάπης, 2000, σ. 41).

Ως μειονεκτήματα του ερωτηματολογίου επισημαίνονται ότι οι πληροφορίες που συλλέγονται είναι δύσκολο να ελεγχθούν, ως προς την εγκυρότητα και αξιοπιστία τους και ότι οι ερωτήσεις που απαιτούν συγκεκριμένες τοποθετήσεις αποφεύγονται ή απαντώνται χωρίς να αγγίζουν την ουσία του προβλήματος (Αθανασίου: 2000). Ωστόσο, το κατάλληλο ερωτηματολόγιο αποτελεί την πιο σημαντική παράμετρο επιτυχίας της έρευνας αυτού του τύπου, αφενός γιατί μέσω αυτού, θα συλλέξουμε όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, προκειμένου να καταλήξουμε σε συμπεράσματα για το ερευνητικό μας πρόβλημα και αφετέρου γιατί με τη «βοήθειά» του, θα διασφαλίσουμε τη συνεργασία με τους ερωτηθέντες και τη μέγιστη δυνατή ειλικρίνεια στις απαντήσεις τους .

Το ερωτηματολόγιο της προτεινόμενης έρευνας (Παράρτημα 1) περιλαμβάνει κλειστές ερωτήσεις, πολλαπλής επιλογής ή ερωτήσεις κλίμακας, που προσφέρουν καλύτερη στατιστική ανάλυση, γίνονται εύκολα κατανοητές, εγγυώνται σχετική ανωνυμία και αυξάνουν τις πιθανότητες συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου (Σιάρδος, 2009:186). Η κατασκευή του ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκε από την ίδια την ερευνήτρια ώστε να είναι σύντομο και απλό και να αναπτύσσεται σε δύο ενότητες εκ των οποίων:

- η πρώτη να αναφέρεται σε ιδιαίτερα βιογραφικά στοιχεία με σκοπό τη διαμόρφωση του προφίλ των αισθητικών, κοσμητολόγων και το επίπεδο των σπουδών τους,
- η δεύτερη ενότητα να επικεντρώνεται σε ερωτήσεις συνταγμένες με τρόπο να εξυπηρετήσουν την έρευνα.

Σημειώνεται ότι, η πρώτη σελίδα του ερωτηματολογίου ενημέρωνε τους συμμετέχοντες για το σκοπό της έρευνας και το πλαίσιο του προγράμματος που

διεξαγόταν, παρείχε οδηγίες για τη συμπλήρωσή του, και εγγυήσεις ανωνυμίας, εμπιστευτικότητας και ορθής χρήσης των συλλεχθέντων πληροφοριών (Σιάρδος, 2009).

5.5. Η πιλοτική έρευνα

Η πιλοτική έρευνα, η οποία προηγείται της τελικής εφαρμογής του ερευνητικού εργαλείου, είναι μία πολύ σημαντική διαδικασία, αφού αυξάνει τη αξιοπιστία, την εγκυρότητα και την πρακτικότητα του ερωτηματολογίου (Cohen & Manion, 1994). Μέσω αυτής της διαδικασίας ελέγχεται η διαύγεια των ερωτήσεων, των οδηγιών, καθώς και ο τρόπος διαμόρφωσης του ερωτηματολογίου. Επίσης ανατροφοδοτείται η εγκυρότητα των ερωτήσεων και βελτιώνεται η δομή και το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου.

Στην πιλοτική έρευνα αυτής της εργασίας έλαβαν μέρος οκτώ επαγγελματίες αισθητικοί (συνεργάτες-συμφοιτήτριες της ερευνήτριας), στις οποίες διανεμήθηκε η αρχική έκδοση του ερωτηματολογίου. Τους ζητήθηκε να το συμπληρώσουν, να σημειώσουν τις όποιες παρατηρήσεις και υποδείξεις τους και στη συνέχεια να τις συζητήσουν με τον ερευνητή. Η διαδικασία αυτής της δοκιμασίας συνέβαλε στον έλεγχο της εγκυρότητας των ερωτημάτων.

5.6. Αξιοπιστία και εγκυρότητα της έρευνας

Η εγκυρότητα εκφράζει τη μέτρηση της καταλληλότητας των κριτηρίων που απαρτίζουν ένα ερωτηματολόγιο αξιολόγησης και τη σχέση τους με τον σκοπό της αξιολόγησης. Αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα που πρέπει να λαμβάνει υπόψη του ο ερευνητής όταν κατασκευάζει ένα εργαλείο συλλογής δεδομένων (Δημητρόπουλος, 2003). Ο ερευνητής οφείλει να εξασφαλίσει αρχικά την *εσωτερική εγκυρότητα*, δηλαδή έναν υψηλό βαθμό βεβαιότητας για τα όσα δηλώνει για την πραγματική ουσία των ευρημάτων του, και στη συνέχεια να εργαστεί για την *εξωτερική εγκυρότητα*, δηλαδή το βαθμό βεβαιότητας με τον οποίο μπορεί να υποστηρίξει, αν αυτό απαιτείται, για τη γενικευτική ισχύ των ευρημάτων του σε ομοειδή σύνολα.

Σύμφωνα με τους Faulkner κ. συν. (1999) μια έρευνα είναι αξιόπιστη αν «σε περίπτωση που επαναληφθεί από τον ίδιο ερευνητή ή από άλλους σε κάποια άλλη χρονική στιγμή θα δώσει τα ίδια περίπου αποτελέσματα» (σ.33). Η αξιοπιστία

δηλαδή δείχνει το βαθμό σταθερότητας των μετρήσεων, το βαθμό συμφωνίας μεταξύ επαναλαμβανόμενων μετρήσεων κάτω από τις ίδιες συνθήκες (Παρασκευόπουλος, 1993). Ο βαθμός αξιοπιστίας μιας ποσοτικής έρευνας βελτιώνεται, όταν οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου μας διακρίνονται από σαφήνεια και το δείγμα είναι αντιπροσωπευτικό, φροντίζοντας για την ανωνυμία των ερωτηθέντων και την εχεμύθεια των συλλεγομένων στοιχείων και δημιουργώντας τις κατάλληλες συνθήκες στις οποίες οι ερωτώμενοι/-ες θα οδηγηθούν να δώσουν ειλικρινείς απαντήσεις. Στην παρούσα πιλοτική έρευνα θα ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα που θα οδηγήσουν στην επίτευξη υψηλής αξιοπιστίας:

- Οι αιτούμενες πληροφορίες από τα υποκείμενα της έρευνας είναι σαφείς και συγκεκριμένες, οι οδηγίες ξεκάθαρες, η αλληλεπίδραση ερευνητή-ερωτώμενου η ελάχιστη δυνατή, οι συνθήκες συλλογής πρόσφορες (Παρασκευόπουλος, 1993).
- Η επιλογή των προσδιοριστικών μεταβλητών σε συνάρτηση με πιλοτική έρευνα καταλληλότητας του ερωτηματολογίου, όπως στην παρούσα έρευνα, αυξάνει την αξιοπιστία (Νόβα- Καλτσούνη, 2006).

5.7. Μέθοδος επεξεργασίας και ανάλυσης των ερευνητικών δεδομένων

Η μορφή της ανάλυσης και η τεχνική της επεξεργασίας που επιλέγονται σε μία έρευνα, εξαρτώνται από τους στόχους της, το επιδιωκόμενο τελικό προϊόν και τον ακριβή χαρακτήρα των δεδομένων, που χρησιμοποιούνται στην έρευνα (Νόβα-Καλτσούνη, 2006). Στη συγκεκριμένη έρευνα συλλέχθηκαν 100 ερωτηματολόγια και πιο συγκεκριμένα 63 από το 14^ο «Beauty Festival» - Διεθνής Έκθεση & Συνέδριο και 37 από την έκθεση καλλυντικών του Ξενοδοχείου Intercontinental. Τα ερωτηματολόγια ελέγχθηκαν ως προς την πληρότητα και την ακρίβεια των απαντήσεών τους και αριθμήθηκαν. Στη συνέχεια κωδικοποιήθηκαν, ώστε να συμπιεστεί ο όγκος τους σε μία μορφή κατάλληλη για ανάλυση. Οι κωδικοποιημένες απαντήσεις καταχωρήθηκαν σε λογιστικά φύλλα Excel. Τέλος, τα κωδικοποιημένα δεδομένα επεξεργάστηκαν και αναλύθηκαν με το στατιστικό πρόγραμμα SPSS 16.0. Το συγκεκριμένο λογισμικό αποτελεί το πιο ευρέως διαδεδομένο πρόγραμμα για τη στατιστική ανάλυση στις κοινωνικές επιστήμες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται τα κυριότερα αποτελέσματα της έρευνας, με βάση το σχεδιασμό της διεξαγωγής της που παρουσιάστηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Η μεθοδολογία που επελέγη, η βολική, στόχευε να συμπεριλάβει το σύνολο των αισθητικών- κοσμητολόγων που επισκέφθηκαν το 14^ο «Beauty Festival» - Διεθνής Έκθεση & Συνέδριο (11-13 Οκτωβρίου 2014) και την έκθεση καλλυντικών (24-26 Οκτώβριου 2014) στο Ξενοδοχείο Intercontinental και διανεμήθηκαν σε αυτούς συνολικά 109 ερωτηματολόγια. Στην ερευνήτρια επεστράφησαν 104 ερωτηματολόγια, από τα οποία συμπληρωμένα σωστά ήταν τα 100. Ο αριθμός αυτός μπορεί να θεωρηθεί αντιπροσωπευτικός για την αξιοπιστία της έρευνας, σε σχέση με το συνολικό αριθμό των επαγγελματιών αισθητικών της Αθήνας, με βάση τις παραδοχές που αναλύθηκαν σε πρότερο σημείο της παρούσας διατριβής.

6.1. Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος

Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος παρουσιάζονται με βάση τις ανεξάρτητες μεταβλητές ηλικία, επίπεδο σπουδών και εργασιακή σχέση. Το φύλο των συμμετεχόντων στην έρευνα δεν θα χρησιμοποιηθεί ως ανεξάρτητη μεταβλητή, αφού μόνο πέντε άνδρες αισθητικοί συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο.

α) Ως προς την ηλικία ο πληθυσμός του δείγματος, σύμφωνα με τον πίνακα 2, εμφανίζει πολύ υψηλή συγκέντρωση στις δύο πρώτες τιμές (το 92% είναι μέχρι 35 ετών). Αναλυτικά, οι περισσότεροι συμμετέχοντες στην έρευνα (52) ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 26-35 και ακολουθεί με 40 συμμετέχοντες η ηλικιακή ομάδα που είναι κάτω των 25 ετών. Στην ηλικιακή ομάδα 36-45 ανήκουν 6 από τους ερωτώμενους και μόνο 2 στην ηλικιακή ομάδα άνω των 45 ετών.

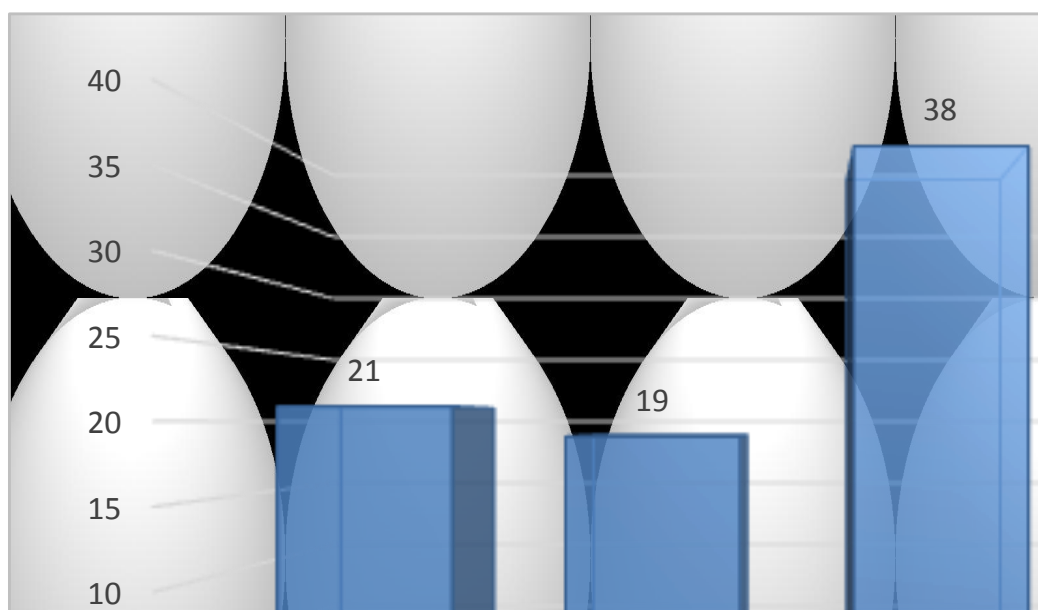
Πίνακας 2: Η ηλικία των συμμετεχόντων

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
Valid	<25	40	40,0	40,0	40,0
	26-35	52	52,0	52,0	92,0
	36-45	6	6,0	6,0	98,0
	45+	2	2,0	2,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

β) Ως προς το επίπεδο σπουδών, σύμφωνα με τον πίνακα 3 και το γράφημα 1, οι περισσότεροι συμμετέχοντες (ποσοστό 38%) είναι απόφοιτοι ΤΕΙ. Ακολουθούν οι απόφοιτοι ΙΕΚ με ποσοστό 22%, οι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (21%) και τέλος οι απόφοιτοι ΑΕΙ με ποσοστό 19%.⁶

Πίνακας 3: Το επίπεδο σπουδών των συμμετεχόντων

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
Valid	ΔΕ	21	21,0	21,0	21,0
	ΑΕΙ	19	19,0	19,0	40,0
	ΤΕΙ	38	38,0	38,0	78,0
	ΙΕΚ	22	22,0	22,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

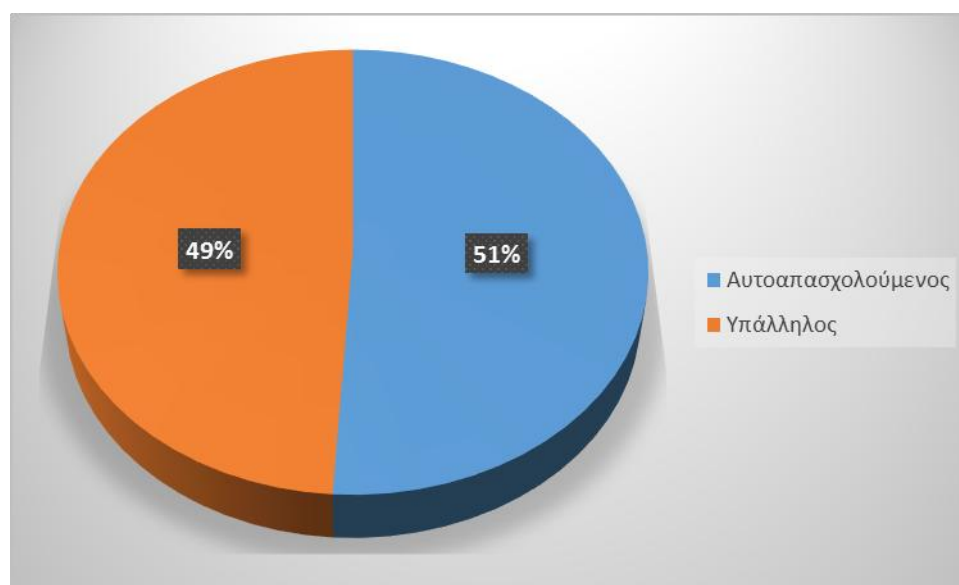
Γράφημα 1: Το επίπεδο σπουδών των συμμετεχόντων

γ) Ως προς την εργασιακή σχέση των συμμετεχόντων στην έρευνα, σύμφωνα με τον πίνακα 4 και το γράφημα 2, τα αποτελέσματα εμφανίζονται σχεδόν ισομοιρασμένα, αφού το 51% δηλώνει αυτοαπασχολούμενο και το 49% υπάλληλοι.

⁶ Επισημαίνουμε ότι, για τους συμμετέχοντες στην έρευνα αισθητικούς-κοσμητολόγους οι οποίοι εμφανίζονται ως απόφοιτοι ΑΕΙ θα πρέπει το πτυχίο τους αυτό των αισθητικών να αποτελεί δεύτερο πτυχίο λόγω αλλαγής επαγγελματικού προσανατολισμού. Τα ΤΕΙ όπως όλα τα ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα δέχονται πτυχιούχους άλλων σχολών μέσω κατατακτήριων εξετάσεων.

Πίνακας 4: Εργασιακή σχέση

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
Valid	Αυτοαπασχολούμενος	51	51,0	51,0	51,0
	Υπάλληλος	49	49,0	49,0	100,0
Total		100	100,0	100,0	

Γράφημα 2: Εργασιακή σχέση

6.2. Επάρκεια γνώσεων των συμμετεχόντων στην έρευνα στη χρήση Η/Υ.

Σύμφωνα με τον πίνακα 5 το 48% των συμμετεχόντων στην έρευνα κρίνει πολύ και πάρα πολύ επαρκή την εκπαίδευση που έλαβαν από τις σπουδές τους στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, το 39% την κρίνει λίγο και πολύ λίγο επαρκή, ενώ το 13% κρίνει μέτρια την εκπαίδευσή του στη χρήση των Η/Υ.

Πίνακας 5: Επάρκεια γνώσεων σε σχέση με του Η/Υ από τις σπουδές

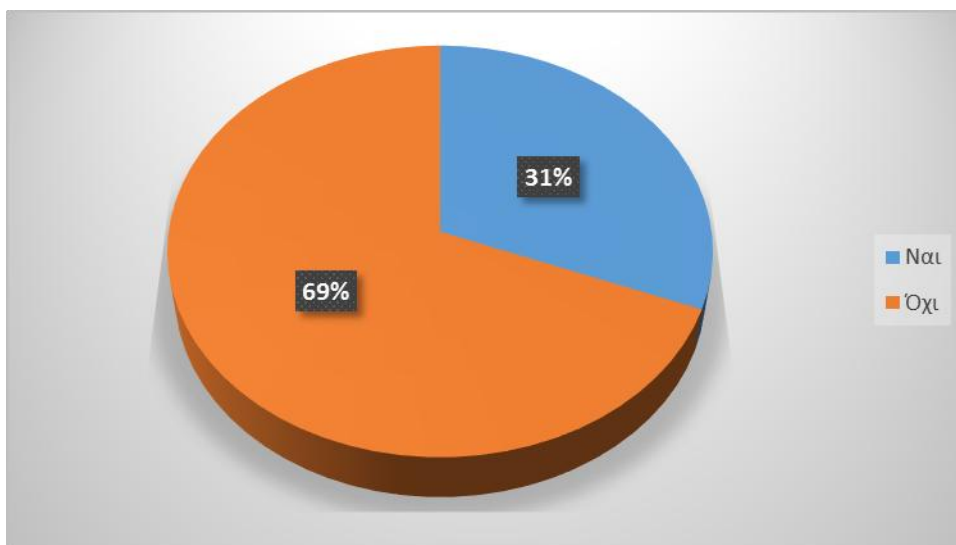
		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
Valid	Πολύ λίγο	13	13,0	13,0	13,0
	Λίγο	26	26,0	26,0	39,0

Ούτε λίγο ούτε πολύ	13	13,0	13,0	52,0
Πολύ	34	34,0	34,0	86,0
Πάρα πολύ	14	14,0	14,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σύμφωνα με τον πίνακα 6 και το γράφημα 3 που ακολουθούν το 31% των συμμετεχόντων στην έρευνα δηλώνει ότι είναι κάτοχος πιστοποιητικού γνώσης Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και το 69% απαντά αρνητικά.

Πίνακας 6: Πιστοποίηση γνώσης Η/Υ

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
Ναι	31	31,0	31,0	31,0
Όχι	69	69,0	69,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

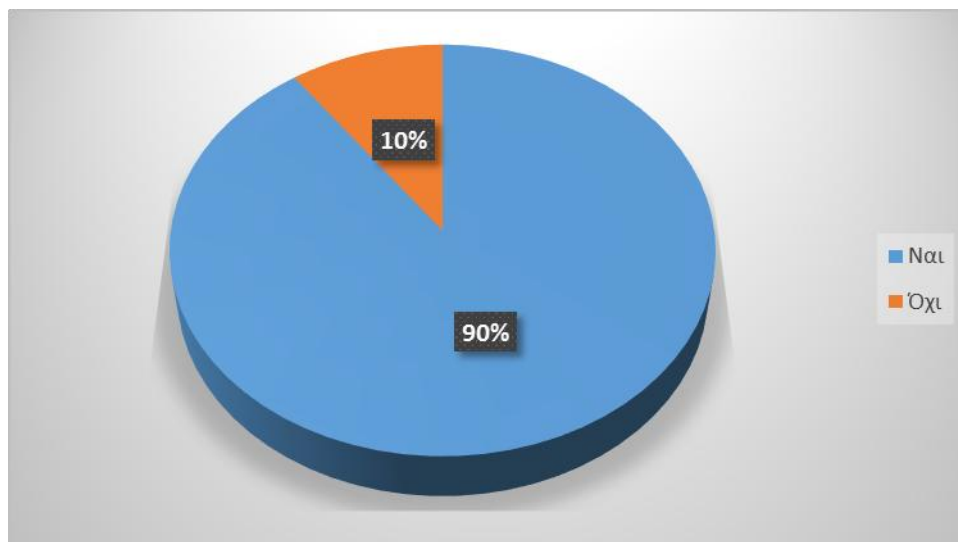
Γράφημα 3: Πιστοποίηση γνώσης Η/Υ

6.3 Επιμορφωτική εμπειρία των συμμετεχόντων στην έρευνα σε Η/Υ.

Σύμφωνα με τον πίνακα 7 και το γράφημα 4 που ακολουθούν, η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα (ποσοστό 90%) είχε παρακολουθήσει σεμινάρια εκπαίδευσης τα οποία ήταν σχετικά με προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και μόνο τα 10% δήλωσε αρνητικά.

Πίνακας 7: Συμμετοχή σε σεμινάρια για Η/Υ

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
Valid	Ναι	90	90,0	90,0	90,0
	Όχι	10	10,0	10,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Γράφημα 4: Συμμετοχή σε σεμινάρια για Η/Υ

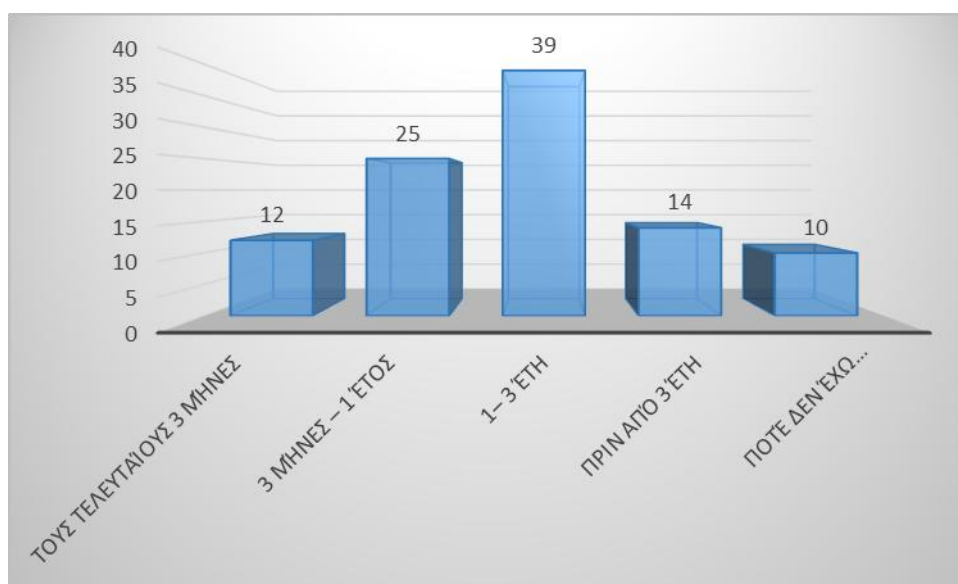
Σύμφωνα με τον πίνακα 8 και το γράφημα 5 που ακολουθούν το 39% των συμμετεχόντων στην έρευνα απάντησε ότι τα σεμινάρια που παρακολούθησε σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές ήταν πάνω από ένα έτος πριν. Ακολουθούν, το 25% που δήλωσε ότι παρακολούθησε σεμινάρια τους τελευταίους 3-12 μήνες, το 14% που δήλωσε πριν από 3 έτη και τέλος το 12% που απάντησε ότι συμμετείχε σε σεμινάρο του 3 τελευταίους μήνες.

Πίνακας 8: Χρόνος παρακολούθησης σεμιναρίων σε Η/Υ

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
Valid	Τους τελευταίους 3 μήνες	12	12,0	12,0	12,0
	3 μήνες – 1 έτος	25	25,0	25,0	37,0
	1– 3 έτη	39	39,0	39,0	76,0
	Πριν από 3 έτη	14	14,0	14,0	90,0
	Ποτέ δεν έχω παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο	10	10,0	10,0	100,0

Πίνακας 8: Χρόνος παρακολούθησης σεμιναρίων σε Η/Υ

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
Valid	Τους τελευταίους 3 μήνες	12	12,0	12,0	12,0
	3 μήνες – 1 έτος	25	25,0	25,0	37,0
	1– 3 έτη	39	39,0	39,0	76,0
	Πριν από 3 έτη	14	14,0	14,0	90,0
	Ποτέ δεν έχω παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο	10	10,0	10,0	100,0
Total		100	100,0	100,0	

Γράφημα 5: Χρόνος παρακολούθησης σεμιναρίων σε Η/Υ

6.4. Παράγοντες που δημιουργούν προβλήματα στην παρακολούθηση σεμιναρίων για Η/Υ.

Στον πίνακα 9 που ακολουθεί παρουσιάζονται διάφοροι παράγοντες οι οποίοι δημιουργούν στους συμμετέχοντες προβλήματα στην παρακολούθηση σεμιναρίων για ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων ο σημαντικότερος λόγος για τη μη συμμετοχή τους ήταν το γεγονός ότι τα θέματα των σεμιναρίων ήταν πολύ προχωρημένα για το δικό τους επίπεδο (ποσοστό 74%) καθώς και το υψηλό κόστος των προσφερόμενων σεμιναρίων (ποσοστό 62%). Επίσης, από τους ερωτηθέντες το 38% δήλωσε έλλειψη σεμιναρίων που να εξυπηρετεί τις ανάγκες του και το 34% έλλειψη χρόνου για την παρακολούθηση σεμιναρίων.

Πίνακας 9: Λόγοι δυσκολίας παρακολούθησης σεμιναρίων

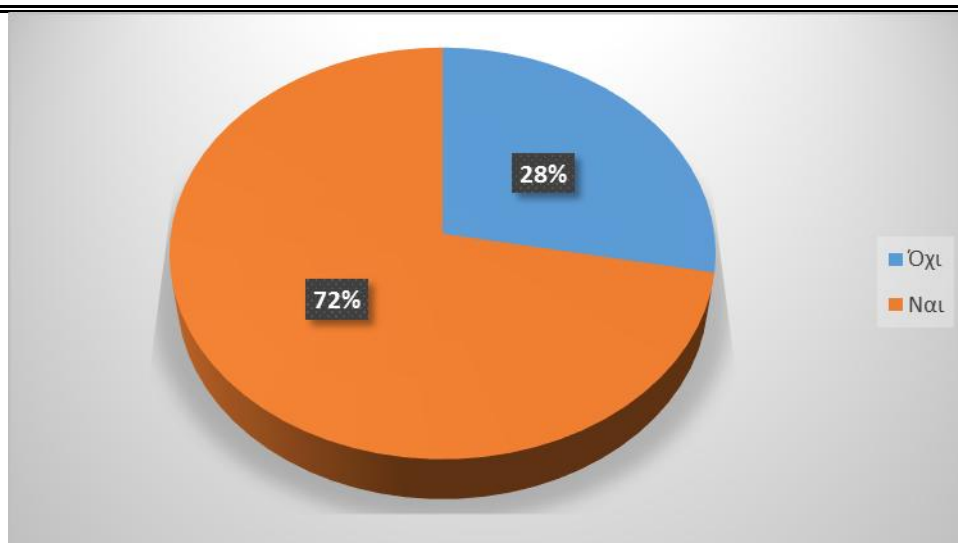
	N	%	N	%
Δεν έχω τον χρόνο να συμμετάσχω σε κάποιο σεμινάριο	66	66,0%	34	34,0%
Υψηλό κόστος συμμετοχής σε σεμινάρια	38	38,0%	62	62,0%
Δεν προσφέρονται σεμινάρια που να εξυπηρετούν τις ανάγκες μου	62	62,0%	38	38,0%
Τα θέματα των σεμιναρίων είναι πολύ προχωρημένα για το δικό μου επίπεδο γνώσεων	26	26,0%	74	74,0%

6.4.1. Ενδιαφέρον παρακολούθησης σεμιναρίων για Η/Υ

Σύμφωνα με τον πίνακα 10 και το γράφημα 6 που ακολουθούν, το 72% των συμμετεχόντων στην έρευνα απάντησε ότι θέλει να παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο σχετικό με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές το τρέχον ή το προσεχές έτος και μόνο το 28% απάντησε αρνητικά.

Πίνακας 10: Ενδιαφέρον παρακολούθησης σεμιναρίων για Η/Υ

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
Valid	Όχι	28	28,0	28,0	28,0
	Ναι	72	72,0	72,0	100,0
Total		100	100,0	100,0	

Γράφημα 6: Ενδιαφέρον παρακολούθησης σεμιναρίων για Η/Υ

Στην ερώτηση 9 του ερωτηματολογίου οι συμμετέχοντες στην έρευνα ερωτήθηκαν για τη μέθοδο με την οποία θα ήθελαν να εκπαιδευτούν, εάν μπορούσαν να την επιλέξουν οι ίδιοι. Σύμφωνα με τις απαντήσεις τους (Πίνακας 11) το 54% δήλωσε ότι θα επιθυμούσε να παρακολουθήσει μαθήματα, το 34% απάντησε ότι θα προτιμούσε την On-line εκπαίδευση (Internet) και μόνο το 12% απάντησε ότι θα ήθελε να εκπαιδευτεί μόνος με τη βοήθεια κάποιου CD Rom.

Πίνακας 11: Προτίμηση μεθόδου εκπαίδευσης

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
Valid	Παρακολούθηση μαθήματος	54	54,0	54,0	54,0
	Μόνος με κάποιο CD Rom	12	12,0	12,0	66,0
	On-line εκπαίδευση (Internet)	34	34,0	34,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

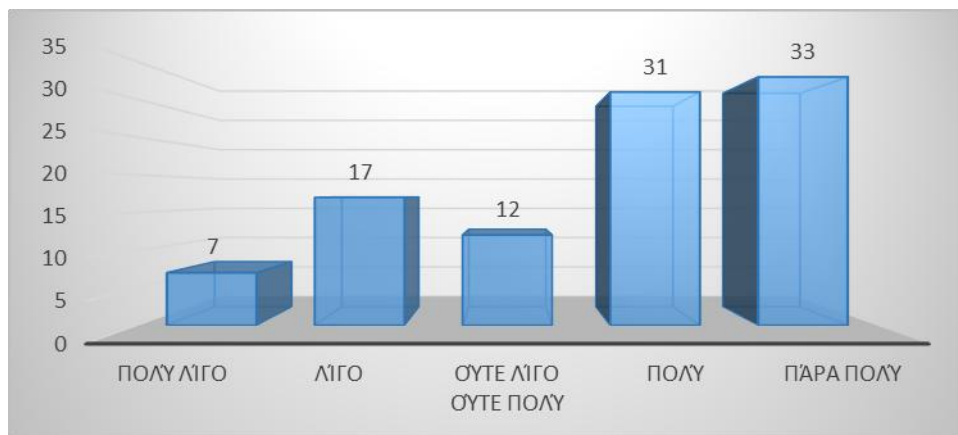
6.5.Επαγγελματική επάρκεια σε σχέση με τους Η/Υ

Σύμφωνα με τον πίνακα 12 και το γράφημα 7, που ακολουθούν, το 64% των συμμετεχόντων στην έρευνα θεωρεί απαραίτητη την επιπλέον εκπαίδευσή τους σε θέματα σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ώστε να είναι αποδοτικότεροι στην εργασία τους. Αναλυτικότερα το 33% απαντά πάρα πολύ και το 31% πολύ ενώ το 17% θεωρεί την επιπλέον εκπαίδευσή του λίγο απαραίτητη, το 12% ούτε λίγο ούτε πολύ και τέλος το 7% απαντά πολύ λίγο.

Πίνακας 12: Αναγκαιότητα επιπλέον εκπαίδευσης στους Η/Υ

		Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο ποσοστό	Αθροιστικό ποσοστό
Valid	Πολύ λίγο	7	7,0	7,0	7,0
	Λίγο	17	17,0	17,0	24,0
	Ούτε λίγο ούτε πολύ	12	12,0	12,0	36,0
	Πολύ	31	31,0	31,0	67,0

Πάρα πολύ	33	33,0	33,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Γράφημα 7: Αναγκαιότητα επιπλέον εκπαίδευσης στους Η/Υ

Ο πίνακας 13 παρουσιάζει το βαθμό αυτοπεποίθησης των ερωτώμενων όταν πρόκειται να χρησιμοποιήσουν ένα νέο λογισμικό στο χώρο της εργασίας τους. Σύμφωνα με τις απαντήσεις τους μόνο το 25% έχει πολύ μεγάλη αυτοπεποίθηση, το 35% δήλωσε πολύ, το 26% βρίσκεται στο μέσον, δήλωσε δηλαδή ούτε λίγο ούτε πολύ, το 9% λίγο και τέλος το 5% δήλωσε ότι έχει πολύ λίγη αυτοπεποίθηση.

Πίνακας 13: Αυτοπεποίθηση στη χρήση νέων λογισμικών

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Πολύ λίγο	5	5,0	5,0	5,0
Λίγο	9	9,0	9,0	14,0
Ούτε λίγο ούτε πολύ	26	26,0	26,0	40,0
Πολύ	35	35,0	35,0	75,0
Πάρα πολύ	25	25,0	25,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

6.6.Συσχετίσεις.

6.6.1. Συσχέτιση δημογραφικών παραγόντων

Ένα από τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας ήταν να ανιχνεύσει τυχόν διαφοροποιήσεις στην επάρκεια των γνώσεων των αισθητικών της Αθήνας⁷ στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών από συγκεκριμένους παράγοντες, όπως η ηλικία, το επίπεδο σπουδών και η εργασιακή τους σχέση. Οι παράγοντες αυτοί θεωρήθηκαν ως ανεξάρτητες μεταβλητές και κωδικοποιήθηκαν ως εξής:

- α) η ηλικία σε τέσσερις κατηγορίες (< 25, 26-35, 36-45, >46),
- β) το επίπεδο εκπαίδευσης σε τέσσερις κατηγορίες (ΔΕ, ΙΕΚ, ΤΕΙ, ΑΕΙ) και
- γ) επαγγελματική σχέση σε δύο κατηγορίες (αυτοαπασχολούμενοι, υπάλληλοι)

Οι παραπάνω ανεξάρτητες μεταβλητές συσχετίστηκαν με τις παρακάτω εξαρτημένες μεταβλητές:

- α) αυτοπεποίθηση στη χρήση νέων λογισμικών στο χώρο εργασίας
- β) επιπλέον εκπαίδευση σε θέματα σχετικά με τους Η/Υ, ώστε να είναι αποδοτικότεροι στην εργασία τους.

Η διερεύνηση των σχέσεων ανάμεσα στις ανεξάρτητες και τις εξαρτημένες μεταβλητές έγινε με τη χρήση στατιστικών ελέγχων, t-test & ANOVA. Το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας ορίστηκε στο $p < 0,05$.

6.6.2.Συσχέτιση ηλικίας και αυτοπεποίθησης στη χρήση νέων λογισμικών στο χώρο εργασίας.

Η εξέταση της συνάφειας ανάμεσα στην ανεξάρτητη μεταβλητή *ηλικία* και στο επίπεδο αυτοπεποίθησης στη χρήση ενός νέου λογισμικού στο χώρο εργασίας έδειξε (πιν. 14) ότι υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των ηλικιακών ομάδων ($F(2, 97)=6.095, p=.003$). Από τον post hoc έλεγχο του Tukey βρέθηκε ότι οι ηλικίες κάτω των 25 παρουσιάζουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση έναντι των ηλικιών άνω των 25.

Πίνακας 14: Συσχέτιση ηλικίας και αυτοπεποίθησης στη χρήση νέων λογισμικών

N	Mean	Std.	95% Confidence Interval for			
		Deviation	Std. Error	Mean	Minimum	Maximum

⁷ Επειδή ανάλογα συνέδρια, ημερίδες κ.ά διοργανώνονται από τους κατά τόπους συλλόγους αισθητικών ή ενδιαφερόμενες εταιρίες προϊόντων ομορφιάς σε όλους τους νομούς της Ελλάδας για την ενημέρωση των επαγγελματιών αισθητικών. Επομένως συμπερένουμε ότι η μεγάλη πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα δραστηριοποιούνται επαγγελματικά στην Αθήνα.

					Lower Bound	Upper Bound		
<25	40	4,1000	,98189	,15525	3,7860	4,4140	1,00	5,00
26-35	52	3,4038	1,14206	,15838	3,0859	3,7218	1,00	5,00
36+	8	3,1250	,64087	,22658	2,5892	3,6608	2,00	4,00
Total	100	3,6600	1,10298	,11030	3,4411	3,8789	1,00	5,00

6.6.3. Συσχέτιση επιπέδου σπουδών και αυτοπεποίθησης στη χρήση νέων λογισμικών στο χώρο εργασίας.

Η εξέταση της συνάφειας ανάμεσα στην ανεξάρτητη μεταβλητή *επίπεδο εκπαίδευσης* και στο επίπεδο αυτοπεποίθησης στη χρήση ενός νέου λογισμικού στο χώρο εργασίας έδειξε (πιν. 15) ότι υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των μορφωτικών κατηγοριών ($F(3, 96)=3,186, p=.027$). Από τον έλεγχο του Tukey βρέθηκε ότι οι ερωτώμενοι με μορφωτικό επίπεδο ΙΕΚ ή ΤΕΙ παρουσιάζουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση έναντι των ερωτώμενων με δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Πίνακας 15: Συσχέτιση επιπέδου σπουδών και αυτοπεποίθησης στη χρήση νέων λογισμικών

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
ΔΕ	21	3,0476	1,32198	,28848	2,4459	3,6494	1,00	5,00
ΑΕΙ	19	3,6316	,89508	,20535	3,2002	4,0630	2,00	5,00
ΤΕΙ	38	3,8684	1,01798	,16514	3,5338	4,2030	2,00	5,00
ΙΕΚ	22	3,9091	1,01929	,21731	3,4572	4,3610	2,00	5,00
Total	100	3,6600	1,10298	,11030	3,4411	3,8789	1,00	5,00

6.6.4. Συσχέτιση εργασιακής σχέσης και αυτοπεποίθησης στη χρήση νέων λογισμικών στο χώρο εργασίας.

Η εξέταση της συνάφειας ανάμεσα στην ανεξάρτητη μεταβλητή *επαγγελματική σχέση* και στο επίπεδο αυτοπεποίθησης στη χρήση ενός νέου λογισμικού στο χώρο εργασίας προέκυψε ότι υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές ($t=5.418, df=98, p=.000$). Όπως φαίνεται στον πίνακα 16 που ακολουθεί οι ερωτώμενοι που ήταν αυτοαπασχολούμενοι παρουσιάζουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση έναντι αυτών που ήταν υπάλληλοι.

Πίνακας 16: Συσχέτιση εργασιακής σχέσης και αυτοπεποίθησης στη χρήση νέων λογισμικών

	Σχέση απασχόλησης	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Σε τι βαθμό μετράτε την αυτοπεποίθησή σας να χρησιμοποιήσετε ένα νέο λογισμικό στο χώρο εργασίας σας;	Αυτοαπασχολούμενος	51	4,1765	,86501	,12113
	Υπάλληλος	49	3,1224	1,07301	,15329

6.6.5 Συσχέτιση ηλικίας και επιπέδων εκπαίδευσης σε θέματα σχετικά με τους Η/Υ, ώστε να είναι αποδοτικότεροι στην εργασία τους.

Η εξέταση της συνάφειας ανάμεσα στην ανεξάρτητη μεταβλητή *ηλικία* και στη σπουδαιότητα της επιπέδων εκπαίδευσης σε θέματα σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές ώστε να είναι αποδοτικότεροι στην εργασία τους, η οποία παρουσιάζεται στον πίνακα 17, έδειξε ότι δεν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των ηλικιακών ομάδων ($F(2, 97)=0,143, p=.867$).

Πίνακας 17: Συσχέτιση ηλικίας και επιπέδων εκπαίδευσης στη χρήση Η/Υ

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean			
					Lower Bound	Upper Bound	Minimum	Maximum
<25	40	3,6750	1,28876	,20377	3,2628	4,0872	1,00	5,00
26-35	52	3,6154	1,38838	,19253	3,2289	4,0019	1,00	5,00
36+	8	3,8750	,35355	,12500	3,5794	4,1706	3,00	4,00
Total	100	3,6600	1,28880	,12888	3,4043	3,9157	1,00	5,00

6.6.6. Συσχέτιση επιπέδου σπουδών και επιπέδων εκπαίδευσης σε θέματα σχετικά με τους Η/Υ, ώστε να είναι αποδοτικότεροι στην εργασία τους.

Η εξέταση της συνάφειας ανάμεσα στην ανεξάρτητη μεταβλητή *επίπεδο εκπαίδευσης* και στη σπουδαιότητα της επιπέδων εκπαίδευσης σε θέματα σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές ώστε να είναι αποδοτικότεροι στην εργασία τους, η οποία παρουσιάζεται στον πίνακα 18, έδειξε ότι δεν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των μορφωτικών ομάδων ($F(3, 96)=0,739, p=.531$).

Πίνακας 18: Συσχέτιση επιπέδου σπουδών και επιπέδων εκπαίδευσης στη χρήση Η/Υ

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean			
					Lower Bound	Upper Bound	Minimum	Maximum

ΔΕ	21	3,7619	1,48003	,32297	3,0882	4,4356	1,00	5,00
ΑΕΙ	19	3,2632	1,32674	,30437	2,6237	3,9026	1,00	5,00
ΤΕΙ	38	3,7368	1,22329	,19844	3,3348	4,1389	1,00	5,00
ΙΕΚ	22	3,7727	1,19251	,25424	3,2440	4,3015	2,00	5,00
Total	100	3,6600	1,28880	,12888	3,4043	3,9157	1,00	5,00

6.6.7. Συσχέτιση εργασιακής σχέσης και επιπλέον εκπαίδευση σε θέματα σχετικά με τους Η/Υ, ώστε να είναι αποδοτικότεροι στην εργασία τους.

Η εξέταση της συνάφειας ανάμεσα στην ανεξάρτητη μεταβλητή *επαγγελματική σχέση* και στη σπουδαιότητα της επιπλέον εκπαίδευσης σε θέματα σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές ώστε να είναι αποδοτικότεροι στην εργασία τους, η οποία παρουσιάζεται στον πίνακα 19, έδειξε ότι δεν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των ομάδων απασχόλησης ($t(98)=1.779$, $p=.078$).

Πίνακας 19: Συσχέτιση εργασιακής σχέσης και επιπλέον εκπαίδευσης στη χρήση Η/Υ

Σχέση απασχόλησης	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Αυτοαπασχολούμενος	51	3,8824	1,25932	,17634
Υπάλληλος	49	3,4286	1,29099	,18443

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

7. ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στο κεφάλαιο αυτό συζητούνται τα κυριότερα συμπεράσματα από την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας. Όπως έχει αναφερθεί στο πρώτο μέρος της έρευνας δεν υπάρχουν έρευνες που να έχουν ως θέμα τη διερεύνηση των γνώσεων των αισθητικών-κοσμητολόγων στη χρήση των σύγχρονων τεχνολογιών (Τ.Π.Ε.) και ιδιαίτερα των Η/Υ, ώστε να συγκριθούν με τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας. Παρά την επισταμένη επισκόπηση δεν βρέθηκε έρευνα σχετική με το θέμα της παρούσας έρευνας και η μόνη έρευνα για αισθητικούς που βρέθηκε (Πέπα, 2009) αφορούσε στη διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών των πτυχιούχων αισθητικών του Α.Τ.Ε.Ι.Θ. Επίσης, βρέθηκε άλλη μία έρευνα (Δημοπούλου, 2012) που δεν αναφέρεται μεν στις αισθητικούς αλλά ανήκει στα επαγγέλματα υγείας και αφορά την ανίχνευση των επιμορφωτικών αναγκών στις ΤΠΕ των νοσηλευτών αποφοίτων ΑΤΕΙ.

Στο διεθνή χώρο, οι Vieira και Wen (2014) προέβησαν σε έρευνα σχετικά με τη μέτρηση της ικανοποίησης των συμμετεχόντων (επαγγελματίες ομορφιάς) σε μαθήματα τηλε-εκπαίδευσης. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης όσοι ολοκλήρωσαν την πορεία των μαθημάτων και έλαβαν ειδικό πιστοποιητικό ανέφεραν από καλή έως εξαιρετική την εφαρμογή των μαθημάτων στην καθημερινή τους ζωή και θα τα συνιστούσαν σε έναν συνάδελφο επαγγελματία.

Με τις έρευνες αυτές θα επιχειρηθεί συσχέτιση των αποτελεσμάτων σε ερωτήματα που είναι κοινά με την παρούσα έρευνα.

Αρχικά σκιαγραφείται το προφίλ των αισθητικών-κοσμητολόγων της Αθήνας, μέσα από τον προσδιορισμό των δημογραφικών του στοιχείων. Στη συνέχεια παρουσιάζεται και συζητούνται τα κυριότερα συμπεράσματα σχετικά με το επίπεδο γνώσεων των αισθητικών στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.). Τέλος, διατυπώνονται προτάσεις για ερευνητικές δραστηριότητες, που μπορούν να αποτελέσουν επεκτάσεις της παρούσας έρευνας.

7.1. Το προφίλ των αισθητικών-κοσμητολόγων της Αθήνας

Όπως προαναφέρθηκε η διενέργεια της έρευνας και η συλλογή των ερωτηματολογίων διεξήχθη κατά το μήνα Οκτώβριο, την περίοδο των εκθέσεων ομορφιάς και του «Beauty Festival». Τις εκθέσεις αυτές επισκέπτονται κατά κύριο

λόγο επαγγελματίες αισθητικοί - κοσμητολόγοι, που ενδιαφέρονται να ενημερωθούν για ό,τι νεώτερο που αφορά στο επάγγελμά τους. Από την επεξεργασία των δεδομένων της έρευνας, που αφορούσε τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων σε αυτή, προέκυψαν τα παρακάτω συμπεράσματα.

7.1.1. Δημογραφικά στοιχεία

Αναφορικά με το φύλο των αισθητικών –κοσμητολόγων προκύπτει ότι το επάγγελμα αυτό, το οποίο απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε γυναίκες, ασκείται κυρίως από γυναίκες, αφού από το σύνολο των 100 συμμετεχόντων στην έρευνα μόνο 5 ήταν άνδρες. Αυτό ίσως να ερμηνεύεται από το γεγονός ότι τα κοινωνικά στερεότυπα που διαχωρίζουν τα επαγγέλματα σε «ανδρικά» και «γυναικεία» εξακολουθούν να ισχύουν, είναι μάλιστα χαρακτηριστικό ότι στην έρευνα των αισθητικών του Α.Τ.Ε.Ι.Θ. το φύλο δεν έχει συμπεριληφθεί καν στα δημογραφικά στοιχεία του ερωτηματολογίου. Επίσης, οι γυναίκες πλειοψηφούν και στο χώρο της νοσηλευτικής, αφού σε έρευνα για την ανίχνευση των επιμορφωτικών αναγκών στις ΤΠΕ των νοσηλευτών αποφοίτων ΑΤΕΙ, οι γυναίκες αποτελούσαν το 85% του δείγματος.

Όσον αφορά στην ηλικία των συμμετεχόντων στην έρευνα το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος ήταν κάτω των 35 ετών. Παρατηρώντας την ηλικιακή κατανομή του δείγματος (40% κάτω των 25 ετών και το 52% μεταξύ 26-35), μπορούμε να συμπεράνουμε ότι ηλικιακά οι συμμετέχοντες βρίσκονται μάλλον στην αρχή της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας. Επομένως, επιδεικνύουν και πολύ μεγαλύτερο ενδιαφέρον να συμμετάσχουν και να ενημερωθούν για τα δρώμενα γύρω από την επιστήμη και το επάγγελμά τους. Επίσης, πρέπει να επισημανθεί ότι και στις προαναφερθείσες έρευνες η πλειοψηφία του δείγματος των ερωτώμενων είναι κάτω των 40-45 ετών, ιδιαίτερα στις νοσηλεύτριες το 71% ήταν κάτω των 40 ετών. Το γεγονός αυτό, ίσως, επιβεβαιώνει ότι οι νεότερες σχετικά ηλικίες ενδιαφέρονται περισσότερο για την επιμόρφωσή τους, αναφορικά με τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις, αφού βρίσκονται είτε στην αρχή είτε στο μέσο της επαγγελματικής τους εξέλιξης και καριέρας σε σχέση με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Μάλιστα, όπως επισημαίνει η Πολέμη-Τοδούλου, η σχετικά μεγάλη ηλικία προκαλεί μειωμένη διάθεση για επιμόρφωση, καθώς στα πενήντα ο άνθρωπος βιώνει ασυμβατότητα μεταξύ της ευρύτητας της έκτασης της ζωής και της αντίληψης για τις μειωμένες ήδη φυσικές του δυνάμεις (2005, σ.198-199).

Σχετικά με το εκπαιδευτικό επίπεδο του δείγματος παρατηρείται ότι πάνω από τους μισούς συμμετέχοντες (ποσοστό 57%) ήταν απόφοιτοι ΤΕΙ και ΑΕΙ. Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι δεν υπάρχουν σχολές ΑΕΙ αισθητικών-κοσμητολόγων. Επομένως το δείγμα που καταγράφεται στην έρευνα αφορά αισθητικούς-κοσμητολόγους με επιπλέον σπουδές ή αλλαγή σταδιοδρομίας για διάφορους λόγους, όπως ήδη έχουμε προαναφέρει. Επίσης, η κατανομή του δείγματος σε σχέση με το επίπεδο σπουδών τους ερμηνεύει και το γεγονός ότι οι μισοί περίπου ερωτώμενοι ήταν αυτοαπασχολούμενοι, αφού οι απόφοιτοι ΙΕΚ και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΤΕΕ) μπορούν να εργασθούν μόνο ως βοηθοί, δηλαδή ως υπάλληλοι των αισθητικών-κοσμητολόγων. Επίσης, στο προφίλ των δειγματος, που συνδέεται με την εκπαίδευσή τους σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, μπορεί να προστεθεί και το πιστοποιητικό γνώσης χειρισμού Η/Υ. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας κάτοχος του πιστοποιητικού είναι μόνο το 31%. Το σχετικά μικρό ποσοστό μπορεί να ερμηνευτεί από το γεγονός ότι οι μισοί περίπου ερωτώμενοι ήταν αυτοαπασχολούμενοι, που σημαίνει ότι η πιστοποίηση των γνώσεων τους δεν είναι απαραίτητη στην εργασία τους.

7.1.2. Επίπεδο γνώσεων στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.)

Ένα από τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας ήταν να διαπιστώσει εάν οι αισθητικοί-κοσμητολόγοι έχουν την απαραίτητη πληροφοριακή εκπαίδευση και γνώση. Όπως προκύπτει από την έρευνα το 64% των ερωτώμενων κρίνει τουλάχιστον πολύ απαραίτητη την επιπλέον εκπαίδευσή του σε θέματα σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Το σχετικά μεγάλο ποσοστό των ερωτώμενων μπορεί να ερμηνευτεί εάν συνδεθεί με τις σχετικές γνώσεις που αποκτούν οι ερωτώμενοι κατά τις σπουδές τους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας μόνο το 48% του δείγματος κρίνει επαρκή την εκπαίδευση που έλαβε από τις σπουδές του στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Το γεγονός αυτό πρέπει να είναι απόρροια του ότι η εκπαίδευση των φοιτητών και σπουδαστών στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) είναι από περιορισμένη έως ανύπαρκτη, όπως έχει αναφερθεί στο θεωρητικό μέρος της έρευνας (Κεφάλαιο 2.2.).

Η έλλειψη γνώσεων στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών από τους αισθητικούς-κοσμητολόγους κατά τις βασικές τους σπουδές και η ανάγκη τους για επιπλέον γνώση ερμηνεύει και το γεγονός ότι το 90% των ερωτώμενων έχει λάβει

μέρος σε σεμινάρια εκπαίδευσης σχετικά με προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών. Το υψηλό αυτό ποσοστό δείχνει σοβαρό επαγγελματισμό αλλά και το ενδιαφέρον των αισθητικών-κοσμητολόγων για επιμόρφωση γεγονός που επιβεβαιώνει και η έρευνα για τις επιμορφωτικές ανάγκες των αισθητικών του Α.Τ.Ε.Ι.Θ. όπου μόνο το 8,5% δεν είχε παρακολουθήσει κανένα επιμορφωτικό πρόγραμμα. Επίσης, στην έρευνα για την ανίχνευση των επιμορφωτικών αναγκών στις ΤΠΕ των νοσηλευτών αποφοίτων ΑΤΕΙ το 55% των ερωτώμενων είχε συμμετάσχει σε προγράμματα εκμάθησης Η/Υ. Τα παραπάνω ευρήματα δηλώνουν ότι τα προσφερόμενα μαθήματα για τις νέες τεχνολογίες κατά τις βασικές τους σπουδές δεν επαρκούν και όταν ως απόφοιτοι βγουν στην αγορά εργασίας αναγνωρίζουν τις ελλείψεις τους, τις οποίες επιχειρούν να καλύψουν μέσω διαφόρων σεμιναρίων και επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Παρά το υψηλό ποσοστό των ερωτώμενων που είχε παρακολουθήσει σεμινάρια εκπαίδευσης για Η/Υ αλλά και το γεγονός ότι αυτό έγινε σχετικά πρόσφατα, μόνο το 14% είχε παρακολουθήσει σεμινάρια πριν από τρία χρόνια, ποσοστό 72% δηλώνει ότι προτίθεται να παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο κατά το τρέχον ή το προσεχές έτος. Η δήλωσή τους αυτή μπορεί να δείχνει και ότι οι γνώσεις που απέκτησαν οι ερωτώμενοι από τα σεμινάρια που παρακολούθησαν δεν ικανοποίησαν συγκεκριμένες ανάγκες τους. Η υπόθεση αυτή γίνεται σε σύνδεση με τους λόγους που οι ίδιοι οι ερωτώμενοι δήλωσαν ότι δεν τους επέτρεψαν να παρακολουθήσουν πρόσφατα κάποιο σεμινάριο. Σύμφωνα με τις απαντήσεις τους το 74% δήλωσε ότι τα θέματα των σεμιναρίων είναι πολύ προχωρημένα για το δικό τους επίπεδο και το 38% απάντησε ότι υπάρχει έλλειψη σεμιναρίων που να εξυπηρετεί τις ανάγκες του. Υψηλό (62%) ήταν και το ποσοστό των ερωτηθέντων που δήλωσε ως ανασταλτικό παράγοντα το μεγάλο κόστος των προσφερόμενων σεμιναρίων, γεγονός που δικαιολογείται, ιδιαίτερα την περίοδο αυτή όπου όλα τα επαγγέλματα υφίστανται την επίδραση της οικονομικής κρίσης.

Αναφορικά με τον τρόπο διδασκαλίας που θα επιθυμούσαν να επιμορφωθούν, εάν μπορούσαν να επιλέξουν οι ίδιοι τη μέθοδο, πάνω από τους μισούς (54%) δήλωσαν ότι προτιμούν την παρακολούθηση μαθημάτων εκ του σύνεγγυς, το 34% θα επέλεγε την On-line εκπαίδευση και μόνο το 12% θα προτιμούσε την αυτοδιδασκαλία με τη βοήθεια κάποιου CD Rom. Τα παραπάνω αποτελέσματα δείχνουν ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων προτιμά την οργανωμένη εκπαίδευση μέσω ενός εκπαιδευτή, ωστόσο παρόλο που η παραδοσιακή μέθοδος εκ του σύνεγγυς

πλειονηφεί, είναι σημαντικό και το ποσοστό που προτιμά την ηλεκτρονική εξ' αποστάσεως εκπαίδευση (Race, 1999. Rowtree, 1998). Σύμφωνα με τον Oblinger (2000), η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μειώνει τις συνέπειες των πολλών χρονικών περιορισμών που επιβάλλονται από τις προσωπικές ευθύνες και υποχρεώσεις. Επιπλέον, η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση παρέχει τη δυνατότητα για αυξημένη πρόσβαση σε περισσότερους ειδικούς στον τομέα και σε άλλους μαθητές από διαφορετικά γεωγραφικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, οικονομικά και εμπειρικά υπόβαθρα (Maggio et al., 2001). Τέλος, οι Vieira και Wen (2014) που πραγματοποίησαν μαθήματα τηλε-εκπαίδευσης σε επαγγελματίες ομορφιάς, συμπέραναν πως όσοι ολοκλήρωσαν την πορεία των μαθημάτων και έλαβαν ειδικό πιστοποιητικό ανέφεραν από καλή έως εξαιρετική την εφαρμογή των μαθημάτων στην καθημερινή τους ζωή και θα τα συνιστούσαν σε έναν συνάδελφο επαγγελματία.

Η ανάγκη απόκτησης επιπλέον εκπαίδευσης σε θέματα σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές συνδέεται από τους αισθητικούς-κοσμητολόγους με την παραγωγικότητα στο χώρο της εργασίας τους. Πάνω από τους μισούς ερωτώμενους (64%) θεωρεί ότι αν είχε περισσότερες γνώσεις θα ήταν πολύ και πάρα πολύ αποδοτικότερο στην εργασία του και μόνο το 7% δηλώνει πολύ λίγο. Τα αποτελέσματα αυτά δεν επηρεάζονται από δημογραφικούς παράγοντες (ηλικία, επίπεδο εκπαίδευσης, επαγγελματική σχέση), αφού η συσχέτισή τους δεν έδειξε στατιστικά σημαντικές διαφορές.

Αντίθετα, οι δημογραφικοί παράγοντες επηρεάζουν το βαθμό αυτοπεποίθησης που έχουν οι αισθητικοί όταν πρόκειται να χρησιμοποιήσουν ένα νέο λογισμικό πρόγραμμα στο χώρο εργασίας τους. Αν και ο μέσος όρος των απαντήσεών τους κυμαίνεται σε μέτρια επίπεδα ($M.T=3,66$) οι νέοι κάτω των 25 ετών είναι αρκετά πάνω από το μέσο όρο (4,1) ενώ οι ηλικίες άνω των 45 ετών αρκετά κάτω από αυτόν (3,0). Ίσως, γιατί οι νεότερες γενιές μεγαλώνουν και εξελίσσονται μαζί με την τεχνολογία και τους γίνεται πια τρόπος ζωής, άρα αυξάνει και την αυτοπεποίθησή τους, σε αντίθεση με τους μεγαλύτερους που μεγάλωσαν τεχνολογικά αναλφάβητοι.

Στατιστικές διαφορές παρατηρούνται και στο επίπεδο εκπαίδευσης, όπου την μικρότερη αυτοπεποίθηση έχουν οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ίσως γιατί στις βασικές τους σπουδές δεν έχουν παρακολουθήσει κανένα μάθημα σε σχέση με τους Η/Υ. Τέλος, σημαντική διαφορά παρατηρείται και στη συσχέτιση της

εργασιακής τους σχέσης όπου η αυτοπεποίθηση των αυτοαπασχολούμενων είναι 4,1765 και των υπαλλήλων 3,1224.

7.2. Συζήτηση - Προτάσεις

Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) αποτελούν πλέον αναγκαιότητα για τους επαγγελματίες υγείας, στους οποίους εντάσσονται και οι επαγγελματίες της αισθητικής- κοσμητολογίας. Στον επαγγελματικό χώρο των αισθητικών-κοσμητολόγων ένα πολύ μεγάλο μέρος των αισθητικών και θεραπευτικών εφαρμογών γίνεται μέσω μηχανημάτων, τα οποία λειτουργούν ως υπολογιστές ή με τη βοήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών. Η εξέλιξη αυτών των μηχανημάτων είναι συνεχής, γεγονός που απαιτεί και τη συνεχή εξέλιξη και των γνώσεων των αισθητικών, οι οποίες το αναγνωρίζουν, γι' αυτό και ένας πολύ μεγάλος αριθμός αυτών παρακολουθεί σεμινάρια και επιμορφωτικά προγράμματα για Η/Υ και προτίθεται να παρακολουθήσει και στο μέλλον.

Επίσης, ένα μεγάλο μέρος των αισθητικών-κοσμητολόγων εργάζεται ως επιχειρηματίας – αυτοαπασχολούμενος και είναι αυτός που υποδέχεται τον πελάτη στο εργαστήριό του για να του παράσχει τις φροντίδες του. Ο πελάτης φθάνει, συχνά, στον αισθητικό επηρεασμένος από όσα παράγονται από τα Μ.Μ.Ε. για τα «θαύματα» της αισθητικής και οι «απαιτήσεις» γεγονός που αυξάνει την ανασφάλεια του επαγγελματία για το επίπεδο των γνώσεών του αλλά και την ανάγκη του για συνεχή εξέλιξη και επιμόρφωση. Βέβαια, η ανασφάλεια υφίσταται και στους αισθητικούς που εργάζονται ως υπάλληλοι στον ιδιωτικό τομέα, όπου η εξασφάλιση μιας επαγγελματικής σταθερότητας αυξάνει ή «απαιτεί», ιδιαίτερα σήμερα, τη συνεχή βελτίωση των γνώσεων του εργαζόμενου.

Παράλληλα, ο επαγγελματίας αισθητικός που κινείται στα πλαίσια της «αγοράς» και του ανταγωνισμού, πρέπει να προσεγγίζει και να προσελκύει συνεχώς νέα πελατεία, ώστε η επιχείρησή του να είναι όχι μόνο βιώσιμη αλλά και να αναπτύσσεται συνεχώς. Προς αυτή την κατεύθυνση οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) μπορούν να συμβάλουν σημαντικά. Ιδιαίτερα η χρήση του διαδικτύου, το οποίο έχει εξελιχθεί σε πολύτιμη πηγή πληροφοριών, εργαλείο έρευνας και μέσο παρακολούθησης του ανταγωνισμού με πρωτόγνωρες δυνατότητες. Ιδιαίτερα, η χρήση των social media, όπως το Facebook και το Twitter αλλά και τα διάφορα επαγγελματικά δίκτυα έχουν φέρει επανάσταση στο τρόπο της επικοινωνίας και της ανταλλαγής των πληροφοριών σήμερα. Όπως διαπιστώνεται στην σχετική

έρευνα της Παπαδημητρίου (2012) τα κοινωνικά δίκτυα χρησιμοποιούνται πολύ στη σύγχρονη εποχή και μεταξύ των ανωτέρω στην κορυφή βρίσκεται το Facebook το οποίο παρόλο που δεν έχει πολλά χρόνια λειτουργίας έχει γίνει ευρέως γνωστό.

Όπως ανέδειξε η έρευνα οι αισθητικοί - κοσμητολόγοι, της Αθήνας, δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις της τεχνολογίας, ώστε να αισθάνονται αυτοπεποίθηση στον εργασιακό τους χώρο αλλά και να μπορούν να εξελίξουν και να προωθήσουν την εργασία τους. Τα αποτελέσματα της έρευνας, βέβαια, δεν μπορούν να γενικευθούν, εφόσον το «βολικό» δείγμα που επελέγη δεν είναι αντιπροσωπευτικό, καμίας άλλης ομάδας εκτός από τον εαυτό του (Cohen & Manion (1994:170). Ωστόσο, θα μπορούσαν να αποτελέσουν ένα πεδίο ενδιαφέροντος για μελλοντικές έρευνες, όπως π.χ. η διερεύνηση των επιχειρηματιών-αισθητικών που δραστηριοποιούνται σε όλη τη χώρα και η σχέση τους με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) και ιδιαίτερα η χρήση του διαδικτύου για την προώθηση και επέκταση της εργασίας τους.

Τέλος, με βάση τα συμπεράσματα της παρούσας έρευνας, μπορούν να διατυπωθούν ορισμένες γενικές προτάσεις σε σχέση με τις Τ.Π.Ε. και τις αισθητικούς, οι οποίες αφορούν γενικά το πλαίσιο της εκπαίδευσης και επιμόρφωσής τους.

- Όλοι οι φορείς τυπικής εκπαίδευσης από τις οποίες αποφοιτούν οι αισθητικοί και ιδιαίτερα τα ΤΕΙ, ο μόνος ανώτερος φορέας αισθητικών, λαμβάνοντας υπόψη ότι μεγάλο μέρος των πτυχιούχων τους εξελίσσεται σε επιχειρηματίες-αισθητικούς, να επεκτείνουν και να ενισχύσουν τον κύκλο των μαθημάτων τους σε ότι αφορά τις Τ.Π.Ε.

- Η επιμόρφωση των αισθητικών, η οποία γίνεται όλο και περισσότερο αναγκαία λόγω των συνεχών εξελίξεων της τεχνολογίας, θα πρέπει να οργανώνεται και να σχεδιάζεται από τα τμήματα ΤΕΙ αισθητικών, σε συνεργασία με τους συλλόγους των αισθητικών. Έτσι, θα διασφαλίζεται η ποιότητα των παρεχόμενων επιμορφωτικών προγραμμάτων και θα καλύπτονται συγκεκριμένες εκπαιδευτικές τους ανάγκες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση:

- Andeberg, P. Desmong, K. et al. The provision of the E-Learning in the Eyporean Union, διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο:
<http://autodesk.c-agency.cz/data/files/megatrendy-1336.pdf>
- Baron, G.-L., Bruillard, E. (1997). « L'informatique et ses usagers dans l'éducation », *Revue française de pédagogie*, Volume 120, Numéro 120, pp. 153-154 . Διαθέσιμο στο διαδίκτυο:
http://www.persee.fr/web/revues/home/prescript/article/rfp_0556
- Dessler, G.(2004), Human Resource Management, *H.R Magazine*, p. 238-240.
- Eshet, Y. (2012). Thinking in the digital era: A revised model for digital literacy. *Issues in Informing Science and Information Technology*, 9(2), 267-276.
- Feuerstein, M. (2013). Review: Digital and Media Literacy: Connecting Culture and Classroom (2011). *Journal of Media Literacy Education*, 4(1), 11.
- Fisher C.D et al. (2006), Human Resource Management.
- Hague, C. Payton, S. (2010). FutureLab: Digital literacy across the Curriculum, σελ. 21 (19).
- Livingstone, S. (2004). *What is media literacy?*, London
- Maggio, L. M., Chenail, R., & Todd, T. (2001). Teaching family therapy in an electronic age. *Journal of Systemic Therapies*, 20(1), 13-23.
- Oblinger, D. G. (2000). The Nature and Purpose of Distance Education. *The Technology Source* (Michigan: Michigan Virtual University)
- Pettinger, L. (2002) Aesthetic labour and retail work: why Dorothy Perkins doesn't work at French Connection, 20th Annual International Labour Process Conference, April, University of Strathclyde.
- Rowtree D. (1998). Exploring Open and Distance Learning . Institute of Educational Technology. London: Open University.
- Rutsky, R.L. (1999). *High Techne: Art and Technology from the Machine Aesthetic to the Posthuman Minneapolis*. M.N. Q University of Minnesota Press.

- Säljö, R. (2012). Literacy, digital literacy and epistemic practices: The co-evolution of hybrid minds and external memory systems. *Nordic Journal of Digital Literacy*, 7(01), 5-19.
- Vieira Júnior, E. E., & Wen, C. L. (2014). Training of Beauty Salon Professionals in Disease Prevention Using Interactive Tele-education. *Telemedicine and e-Health*.
- Warshaw, E. M., Wang, M. Z., Mathias, C. T., Maibach, H. I., Belsito, D. V., Zug, K. A., & Sasseville, D. (2012). Occupational contact dermatitis in hairdressers/cosmetologists: retrospective analysis of North American Contact Dermatitis Group data, 1994 to 2010. *Dermatitis*, 23(6), 258-268.

Ελληνική:

- Αθανασίου, Α. (2000). *Μέθοδοι και Τεχνικές Έρευνας στις Επιστήμες της Αγωγής*, Ιωάννινα.
- Βεργίδης, Δ. (1998). Κοινωνικής εξελίξεις και Ανοικτή Εκπαίδευση, Στο: *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: θεσμοί και λειτουργίες*, τομ. Α, Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Bird, M., Hammersley, M., Gomm, R., & Woods, P. (1999). *Εκπαιδευτική Έρευνα στην Πράξη- Εγχειρίδιο Μελέτης*, Πάτρα: ΕΑΠ.
- Cohen, L., & Manion, L. (1994). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*, μτφρ. Χ. Μητσοπούλου, & Μ. Φιλοπούλου. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Cohen L., Manion L. & Morrison K., (2008). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Μτφρ.: □τ. Κυρανάκης, Μ. Μαυράκη, Φ. Μητσοπούλου, Π. Μπιθάρα, Μ. Φιλοπούλου. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Δημητρόπουλος, Ε. (2003). *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας (Τρίτη Έκδοση)*, εκδ. ΙΩΝ, Αθήνα.
- Δημοπούλου, Χ.(2012). Αξιολόγηση των Προγραμμάτων της Συνεχιζόμενης Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης και Ανίχνευση Εκπαιδευτικών Αναγκών Νοσηλευτών Δημοσίου Νοσοκομείου, Διπλωματική Εργασία, Αθήνα: Πανεπιστήμιο Πειραιώς-ΤΕΙ Πειραιά.
- Διαμαντάκης, Κ., Ντάβου, Μ. και Πανούσης, Γ. (2001). *Νέες Τεχνολογίες και παλιοί φόβοι*. Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Εφαρμοσμένης Επικοινωνίας.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: «Πολιτική για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη»
Διαθέσιμο στο διαδίκτυο:

http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/displayFtu.html?ftuid=FTU_5.9.6.html

Commission Staff Working Document. The use of ICT to support innovation and lifelong learning for all - A report on progress. SEC(2008)

2629 (τελικό 09/10/2008)

Gajendra & Kanka, 2004). *Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Τεχνικές*, μτφ. Ε. Γρίβα, Αθήνα:Τυπωθήτω.

Ιωαννίδης, Δ. (2005). *Στατιστικές Μέθοδοι*. Θεσσαλονίκη: Ζήτη.

Ιωσηφίδης Θ Σπυριδάκης Μ.,(2006) *Ποιοτική και Κοινωνιολογική έρευνα – Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις και ανάλυση δεδομένων*, Αθήνα: Κριτική.

Καραμηνάς, Ι. (2006). *Διδασκαλία και μάθηση με την αξιοποίηση του διαδικτύου-Ο ρόλος του εκπαιδευτικού*. Αθήνα : Ατραπός

Κασιμάτη, Κ. και Γιαλαμάς, Β. (2002). Απόψεις εκπαιδευτικών για τη συμβολή των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών θεμάτων*, 5, (114-120).

Κόμης (2004), *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των ΤΠΕ*, Αθήνα: Νέες Τεχνολογίες).

Κόκκος, Α.(2005). *Εκπαίδευση Ενηλίκων, Ανιχνεύοντας το Πεδίο*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κονιδάρη, Ε. (2005). Νέες Τεχνολογίες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Στάσεις και πεποιθήσεις των Ελλήνων εκπαιδευτικών απέναντι στους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, 141, 147-155.

Κουντζέρης, Α. –Κωνσταντάτος, Μ.(2009). *Ηλεκτρονική Ενσωμάτωση & Ψηφιακός Αλφαριθμητισμός στην Ελλάδα*, Φορέας Υλοποίησης: Ελληνικό Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, Έκδοση: 1.0. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο,

<http://www.infosoc.gr/NR/rdonlyres/ED1FF76D-202C-4C1B-A3D8-DCC070346D3F/7072/EINCL>

Κοσσυβάκη, Φ. (2003). *Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο μετανεωτερικό σχολείο: προσδοκίες, προοπτικές, όρια*, Αθήνα : Gutenberg

- Κυριαζόπουλος, Π. και Σαμαντά, Ε. (2011). *Μεθοδολογία έρευνας εκπόνησης διπλωματικών εργασιών*. Αθήνα: Σύγχρονη εκδοτική
- Λαφατζή, Ι. (2005). *Νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση*, Θεσσαλονίκη : Αφοί Κυριακίδη
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2012). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Δ΄ Έκδοση, Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Νόβα-Καλτσούνη (2006): *Μεθοδολογία εμπειρικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*, εκδ. Gutenberg-Δαρδανός, Αθήνα.
- Νίκα, Β. (2007). *Οπτικοακουστικός αλφαριθμητισμός στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, στο Ζητήματα επικοινωνίας «Αγωγή και εκπαίδευση στα μέσα επικοινωνίας», τεύχος 6, Αθήνα : Καστανιώτης.*
- Πατζικά, Τ. (2001). *Επάγγελμα Αισθητικός*, Επιμ. Α. Πατίστα, Αθήνα: Πατάκης.
- Παπαδήμα-Σοφοκλέους, Σ. (2004). *Εκπαίδευση του μέλλοντος και γλωσσική διδασκαλία: Νέες τεχνολογίες και νέα μαθησιακά περιβάλλοντα για μία γλωσσική διδασκαλία του μέλλοντος* στο Durkheim Emile (ed.) *Education et sociologie*. Paris : Quadrige
- Παπαδημητρίου, Β. (2012) *Τα κοινωνικά δίκτυα, η σχέση τους με το μάρκετινγκ, η περίπτωση του Facebook*, Διπλωματική Διατριβή, Αθήνα: Χαροκόπειο.
- Παπανικολάου, Κ., Γρηγοριάδου, Μ. (2005). *Προσαρμοστικά Εκπαιδευτικά Συστήματα Υπερμέσων-Οι προηγμένες Τεχνολογίες Διαδικτύου στην Υπηρεσία της Μάθησης*, Αθήνα-Καστανιώτη, σς. 204-236.
- Παρασκευόπουλος, Ι. (1993). *Μεθοδολογία της Επιστημονικής Έρευνας*, τόμ. Α΄ και Β΄, Αθήνα.
- Πέπα, Μ. (2009) *Εμπειρική διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών των Πτυχιούχων Αισθητικών του Α.Τ.Ε.Ι.Θ. που δραστηριοποιούνται στη Θεσσαλονίκη*, Διπλωματική Εργασία, ΕΑΠ, Πάτρα.
- Πολέμη-Τοδούλου, Μ. (2005). *Μεθοδολογία Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Η αξιοποίηση της ομάδας στην εκπαίδευση ενηλίκων. Τ. Γ΄*. Πάτρα: Ε.Α.Π
- Rogers A., (2002). *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Verma, G., & Mallick, K. (2004). *Εκπαιδευτική Έρευνα –Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Τεχνικές*, Αθήνα: Τυπωθήτω.

Race, P.,(1999). *Το εγχειρίδιο της ανοικτής εκπαίδευσης*, μτφ. Ε. Ζέη. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου: Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές*. Αθήνα: Gutenberg.

Σιάρδος, Γ. (2009). *Μεθοδολογία Κοινωνιολογικής Έρευνας*, Αθήνα: Ζήτη.

Χασάπης, Δ. (2000). *Σχεδιασμός, Οργάνωση, Εφαρμογή Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Χυτήρης Σ. Λ. (2001), *Διοίκηση Ανθρωπίνων πόρων*, INTERBOOKS.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ-ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Αγαπητέ συνάδελφε,

Το ερωτηματολόγιο αυτό εντάσσεται στο πλαίσιο της ερευνητικής μου εργασίας στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Πολιτική Υγείας και Σχεδιασμός Υπηρεσιών Υγείας» του Ανοικτού Πανεπιστημίου της Κύπρου. Απευθύνεται σε όλους εσάς τους αισθητικούς, με σκοπό τη διερεύνηση των επιμορφωτικών σας αναγκών ως προς τη χρησιμοποίηση των νέων τεχνολογιών στο επάγγελμά μας. Η καταγραφή των πραγματικών επιμορφωτικών σας αναγκών, όπως εσείς θα τις καθορίσετε απαντώντας στο ερωτηματολόγιο, είναι απαραίτητη για τη διενέργεια και υλοποίηση της διπλωματικής μου εργασίας.

Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και τα στοιχεία που αναφέρονται σ' αυτό είναι εμπιστευτικά. Θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τους σκοπούς της έρευνας. Για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα χρειαστείτε περίπου 10-15 λεπτά.

Σας ευχαριστώ θερμά για την πολύτιμη συνεργασία σας

Δημογραφικά

1. Φύλο

Άντρας

Γυναίκα

2. Ηλικία έως 25 , 26-35 , 36-45 , από 45 και άνω

3. Εκπαιδευτικό επίπεδο

Απόφοιτος ΔΕ

Απόφοιτος ΑΕΙ

Απόφοιτος ΤΕΙ

Απόφοιτος ΙΕΚ

4. Σχέση Απασχόλησης

Αυτοαπασχολούμενη/ος

Υπάλληλος

Γενικές ερωτήσεις

1. Κρίνετε επαρκή την εκπαίδευση που λάβατε από τις σπουδές σας σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Πάρα πολύ

Πολύ

Ούτε πολύ ούτε λίγο

Λίγο

Πολύ λίγο

2. Πόσο απαραίτητη θεωρείτε την επιπλέον εκπαίδευσή σας σε θέματα σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές ώστε να είστε αποδοτικότεροι στην εργασία σας;

Πάρα πολύ

Πολύ

Ούτε πολύ ούτε λίγο

Λίγο

Πολύ λίγο

3. Έχετε λάβει μέρος σε σεμινάρια εκπαίδευσης σχετικά με προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών;

Ναι

Όχι

4. Πότε ήταν το πιο πρόσφατο σεμινάριο που παρακολουθήσατε σε Η/Υ

Τους τελευταίους 3 μήνες

3 μήνες – 1 έτος

1– 3 έτη

Πριν από 3 έτη

Ποτέ δεν έχω παρακολουθήσει σεμινάριο

5. Για ποιους λόγους δεν έχετε παρακολουθήσει πρόσφατα σεμινάρια σε Η/Υ;

Δεν έχω τον χρόνο να συμμετάσχω σε κάποιο σεμινάριο

Υψηλό κόστος συμμετοχής σε σεμινάρια

Δεν προσφέρονται σεμινάρια που να εξυπηρετούν τις ανάγκες μου

Τα θέματα των σεμιναρίων είναι πολύ προχωρημένα για το δικό μου επίπεδο γνώσεων

Κανένας από τους παραπάνω

6. Σε τι βαθμό μετράτε την αυτοπεποίθησή σας να χρησιμοποιήσετε ένα νέο λογισμικό στο χώρο εργασίας σας;

Θα ένιωθα μεγάλη αυτοπεποίθηση

Δεν θα ένιωθα καθόλου αυτοπεποίθηση

5

4

3

2

1

7. Είστε κάτοχος πιστοποιητικού Γνώσης Υπολογιστών

Ναι

Όχι

8. Προτίθεστε να παρακολουθήσετε κάποιο σεμινάριο στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές για το τρέχον ή το προσεχές έτος;

Όχι

Ναι

9. Εάν είχατε την επιλογή, με ποια μέθοδο θα προτιμούσατε να εκπαιδευτείτε;

Παρακολούθηση μαθήματος

Μόνος με κάποιο CD Rom

On-line εκπαίδευση (Internet)

Άλλο.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ &
ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑΣ- ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ⁸

ΕΞΑΜΗΝΟ: (I) Α΄									
α/α	Κωδικός	Μάθημα	ΚΜ	ΕΜ	Θ	Ε	Σύνολο	ΦΕ	ΠΜ
1.	101	Αισθητική Προσώπου I	ΜΕΥ	Υ	2	4	6	150	6
2.	102	Φυσιολογία	ΜΓΥ	Υ	3	-	3	135	5
3.	103	Ανατομία	ΜΓΥ	Υ	3	-	3	135	5
4.	104	Δερματολογία I	ΜΕΥ	Υ	2	2	4	120	4
5.	105	Ανόργανη & Οργανική Χημεία	ΜΓΥ	Υ	3	2	5	165	6
6.	106	Ειδικά Θέματα Φυσικής	ΜΓΥ	Υ	2	2	4	120	4
	ΣΥΝΟΛΟ				15	10	25	825	30

ΕΞΑΜΗΝΟ: (II) Β΄									
α/α	Κωδικός	Μάθημα	ΚΜ	ΕΜ	Θ	Ε	Σύνολο	ΦΕ	ΠΜ
1.	201	Αισθητική Προσώπου II	ΜΕΥ	Υ	3	3	6	180	7
2.	202	Προσωπολογία - Ψιμυθίωση Προσώπου	ΜΕΥ	Υ	3	4	7	195	7
3.	203	Κοσμητολογία I	ΜΕΥ	Υ	3	3	6	180	7
4.	204	Δερματολογία II	ΜΕΥ	Υ	3	2	5	165	6
5.	205	Πρώτες Βοήθειες	ΜΓΥ	Υ	2	-	2	90	3
	ΣΥΝΟΛΟ				14	12	26	810	30

ΕΞΑΜΗΝΟ: (III) Γ΄									
α/α	Κωδικός	Μάθημα	ΚΜ	ΕΜ	Θ	Ε	Σύνολο	ΦΕ	ΠΜ
1.	301	Νοσολογία	ΜΓΥ	Υ	3	-	3	135	5
2.	302	Τεχνική Ψιμυθίωσης Θεαμάτων	ΜΕ	Υ	3	3	6	180	6
3.	303	Κοσμητολογία II	ΜΕ	Υ	3	3	6	180	6
4.	304	Δερματολογία III	ΜΕΥ	Υ	3	-	3	135	5
5.	305	Κινησιολογία	ΜΓΥ	Υ	2	1	3	105	4
6.	306	Αρχές Laser	ΜΓΥ	Υ	2	2	4	120	4
	ΣΥΝΟΛΟ				16	9	25	855	30

⁸ Αναθεώρηση προγράμματος 2009.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΕΞΑΜΗΝΟ: (IV) Δ'									
α/α	Κωδικός	Μάθημα	ΚΜ	ΕΜ	Θ	Ε	Σύνολο	ΦΕ	ΠΜ
1.	401	Αισθητική Σώματος Ι	ΜΕΥ	Υ	3	2	5	165	6
2.	402	Τεχνική Προσθετικών Υλικών	ΜΕ	Υ	4	3	7	225	9
3.	403	Κοσμητολογία ΙΙΙ	ΜΕ	Υ	3	3	6	180	6
4.	404	Παθολογία Ενδοκρινών Αδένων	ΜΓΥ	Υ	2	-	2	90	3
5.	405	Αισθητικές Εφαρμογές Laser	ΜΕ	Υ	3	2	5	165	6
	ΣΥΝΟΛΟ				15	10	25	825	30

ΕΞΑΜΗΝΟ: (V) Ε'									
α/α	Κωδικός	Μάθημα	ΚΜ	ΕΜ	Θ	Ε	Σύνολο	ΦΕ	ΠΜ
1.	501	Αισθητική Σώματος ΙΙ	ΜΕ	Υ	3	3	6	180	7
2.	502	Ειδικές Φωτοσκιάσεις & Μόνιμη Ψιμυθίωση	ΜΕ	Υ	3	3	6	180	6
3.	503	Ειδική Κοσμητολογία	ΜΕ	Υ	2	2	4	120	4
4.	504	Μέθοδοι Προσωρινής Αποτρίχωσης	ΜΕ	Υ	3	3	6	180	7
5.	505	Ανεπιθύμητες ενέργειες από καλλυντικά	ΜΕ	Υ	2	-	2	90	3
6Α.	506	Ειδική Μικροβιολογία	ΜΕΥ	ΕΥ	2	-	2	90	3
6Β.	507	Φαρμακολογία							
	ΣΥΝΟΛΟ				15	11	26	840	30

ΕΞΑΜΗΝΟ: (VI) ΣΤ'									
α/α	Κωδικός	Μάθημα	ΚΜ	ΕΜ	Θ	Ε	Σύνολο	ΦΕ	ΠΜ
1.	601	Πληροφορική & Μέθοδοι Βιβλιογραφικής Έρευνας	ΜΕΥ	Υ	2	2	4	120	4
2.	602	Αισθητική Γυμναστική Ι	ΜΕ	Υ	2	3	5	135	5
3.	603	Διατροφή - Διαιτολογία	ΜΕΥ	Υ	4	1	5	195	7
4.	604	Μέθοδοι Ηλεκτρικής Αποτρίχωσης – Laser	ΜΕ	Υ	4	4	8	240	8
5.	605	Ορολογία Ξένης Γλώσσας	ΜΕ	Υ	2	-	2	90	3
6Α.	606	Περιβαλλοντικές Επιδράσεις στην Αισθητική	ΔΟΝΑ	ΕΥ	2	-	2	90	3
6Β.	607	Υγιεινή							
	ΣΥΝΟΛΟ				16	10	26	870	30

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΕΞΑΜΗΝΟ: (VII) Ζ'									
α/α	Κωδικός	Μάθημα	ΚΜ	ΕΜ	Θ	Ε	Σύνολο	ΦΕ	ΠΜ
1.	701	Αισθητική Ηλεκτροθεραπεία Σώματος	ΜΕ	Υ	3	3	6	180	6
2.	702	Αισθητική Χειρουργική	ΜΕΥ	Υ	3	1	4	150	6
3.	703	Δεοντολογία Επαγγέλματος	ΔΟΝΑ	Υ	2	-	2	90	3
4.	704	Ενζυμική Αποτρίχωση	ΜΕ	Υ	3	3	6	180	6
5.	705	Διοίκηση Μικρών & Επιχειρήσεων & Επιχειρηματικότητα	ΔΟΝΑ	Υ	3	-	3	135	5
6Α.	706	Διαχείριση του Στρες	ΜΕ	ΕΥ	2	2	4	120	4
6Β.	707	Αισθητική Γυμναστική II							
	ΣΥΝΟΛΟ				16	9	25	855	30

					Θ	Ε	Σύνολο	ΦΕ	ΠΜ
	Γενικό Σύνολο επτά (7) εξαμήνων				107	71	178	5.880	210

ΕΞΑΜΗΝΟ: (VIII) Η'									
α/α	Κωδικός	Μάθημα	ΚΜ	ΕΜ	Θ	Ε	Σύνολο	ΦΕ	ΠΜ
1.	801	Πρακτική Άσκηση στο Επάγγελμα		Υ				250	10
2.	802	Πτυχιακή Εργασία		Υ				500	20
	ΣΥΝΟΛΟ							750	30

					Θ	Ε	Σύνολο	ΦΕ	ΠΜ
	Γενικό Σύνολο για λήψη πτυχίου				107	71	178	6.630	240

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΤΕΙ

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

<i>Τύπος μαθήματος:</i>	<i>ΜΙΚΤΟ</i>
<i>Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας:</i>	<i>3 ΘΕΩΡΙΑ - 1 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ</i>
<i>Διδακτικές μονάδες:</i>	<i>1 Δ.Μ.Θ. και 1 Δ.Μ.Ε.</i>
<i>Τυπικό εξάμηνο διδασκαλίας:</i>	<i>ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΤ'</i>
<i>Επίπεδο μαθήματος:</i>	<i>ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ</i>
<i>Προαπαιτούμενα:</i>	<i>ΟΧΙ</i>

Σκοπός και στόχος του μαθήματος:

Εξοικείωση στα θέματα τεχνολογίας των υπολογιστών και στην επεξεργασία κειμένου. Περιγραφή του υπολογιστικού συστήματος, εξήγηση των λειτουργιών του και δυνατότητα απόκτησης βασικών δεξιοτήτων στην χρήση του. Παρέχει τις κατάλληλες γνώσεις για να γίνουν αντιληπτές οι δυνατότητες εφαρμογών των υπολογιστών και των νέων τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή.

Θεωρητικό μέρος μαθήματος:

Εξέλιξη της τεχνολογίας και των υπολογιστών, αρχιτεκτονική και κατηγορίες υπολογιστών, περιγραφή και λειτουργία του υπολογιστή, το υλικό μέρος (κεντρική μονάδα επεξεργασίας, μνήμη, υποσύστημα εικόνας, υποσύστημα αποθήκευσης, μονάδες εισόδου/εξόδου), οι περιφερειακές συσκευές (εκτυπωτές, σαρωτές, πολυμηχανήματα, κάρτες ελέγχου, UPS, modem, router), οδηγοί αποθηκευτικών μέσων (μαγνητικών δίσκων και οπτικών δίσκων), το λογικό μέρος (λογισμικό συστήματος, λογισμικό εφαρμογών και βοηθητικά προγράμματα), οι βασικές έννοιες στη διαχείριση δεδομένων, τα βασικά των επικοινωνιών, δίκτυα υπολογιστών και διαδίκτυο, εφαρμογές (ηλεκτρονική ζωή), σύγχρονα ερευνητικά πεδία της Πληροφορικής.

Εργαστηριακό μέρος του μαθήματος:

Εγκατάσταση και λειτουργία του υπολογιστή. Εγκατάσταση και χρήση περιφερειακών μονάδων (εκτυπωτή, σαρωτή, αποθηκευτικών και οπτικοακουστικών μέσων). Οι βασικές εργασίες του λειτουργικού συστήματος. Διαχείριση φακέλων και αρχείων. Χρήση τοπικού δικτύου. Επεξεργασία κειμένου (σύνταξη, ορθογραφικός έλεγχος, μορφοποίηση). Πίνακες και εργασίες πινάκων. Παρεμβολή εικόνων σε κείμενο.

<http://www.cosm.teithe.gr/index.php/proptixiakes-spoudes/6-sem-mathimata/127-pliροφοriki> ανακτήθηκε 18/11/2013

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΕΚ

1. Τεχνίτης Αισθητικής τέχνης και Μακιγιάζ.

Τα Μαθήματα των ΣΕΚ διακρίνονται σε μαθήματα Γενικής Παιδείας και Μαθήματα Ειδικότητας (50% θεωρητικά – 50% εργαστηριακά), ανά Ομάδα Προσανατολισμού
Πιο Συγκεκριμένα:

Στην Α και Β τάξη των ΣΕΚ εφαρμόζεται πρόγραμμα 30 ωρών εβδομαδιαίως
ο Κοινό Πρόγραμμα 4 ώρες με μαθήματα Γενικής Παιδείας (Ελληνική Γλώσσα, Μαθηματικά)

ο Πρόγραμμα 26 ώρες με Μαθήματα Ειδικότητας (50% θεωρητικά – 50% εργαστηριακά).

- Στην «Τάξη Μαθητείας» εφαρμόζεται

Ο πρόγραμμα του εργαστηριακού Μαθήματος «Ενισχυτική Εργαστηριακή Εκπαίδευση της Μαθητείας»

§ 7 ώρες την εβδομάδα - 2 ημέρες την εβδομάδα

§ σε εργαστήρια του ΟΑΕΔ

ο πρόγραμμα Εκπαίδευσης στον Χώρο Εργασίας

§ 28 ώρες την εβδομάδα – 5 ημέρες την εβδομάδα

§ σε χώρο εργασίας

Η διάρκεια της Τάξης Μαθητείας είναι 1 ημερολογιακό έτος, από 1^η Σεπτεμβρη έως 30 Αυγούστου

Διαθέσιμο στο διαδίκτυο

http://www.eoppep.gr/teens/index.php/spoudes_meta_to_gymnasi_o/sek

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΠΑΣ

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ			
Α ΤΑΞΗ		Β ΤΑΞΗ	
ΜΑΘΗΜΑ	ΩΡΕΣ	ΜΑΘΗΜΑ	ΩΡΕΣ
Στοιχεία ανατομίας - Φυσιολογίας	3Θ	Αισθητική Σώματος ΙΙ	5(2Θ+3Ε)
Πρώτες Βοήθειες	2Ε	Αισθητική Προσώπου ΙΙ	5(2Θ+3Ε)
Αρχές Προληπτικής Ιατρικής - Αγωγή Υγείας	2Θ	Στοιχεία Αισθητικής Χειρουργικής	2Θ
Αισθητική Σώματος Ι	5(2Θ+3Ε)	Οργάνωση & Διαχείριση μονάδων Αισθητικής	2Θ
Αισθητική Προσώπου Ι	2Θ	Κινησιολογία	2Θ
Στοιχεία Δερματολογίας	2Θ	Μακιγιαζ ΙΙ	5(2Θ+3Ε)
Κοσμετολογία	4(1Θ+3Σ)	Μανικιούρ - Πεντικιούρ	4Ε
Σχέδιο & Χρώμα - Μακιγιαζ Ι			
Σύνολο: 25 ώρες (14Θ+8Ε+3Σ)		Σύνολο: 25 ώρες (6Θ+19Ε)	

Διαθέσιμο στο διαδίκτυο

<http://edu.klimaka.gr/leitoyrgia-sxoleivn/epaggelmatika/epas/752-wrologio-programma-epas-epaggelmatikes-scholes.html>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΙΕΚ

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ & ΜΑΚΙΓΙΑΖ

Τα μαθήματα της ειδικότητας κατανέμονται σε τέσσερα εξάμηνα κατάρτισης ως εξής:

<i>εξάμηνο α'</i>	<i>θ</i>	<i>ε</i>
<u>ανατομία - φυσιολογία</u>	2	
δερματολογία	2	
στοιχεία χημείας- κοσμετολογία	1	
ειδικά θέματα φυσικής	1	
αισθητική προσώπου	1	3
χρωματολογία		1
μακιγιάζ	1	3
αισθητική άκρων	1	1
πρακτική εφαρμογή στην ειδικότητα		3

<i>εξάμηνο β'</i>	<i>θ</i>	<i>ε</i>
δερματολογία	1	
στοιχεία χημείας- κοσμετολογία	1	
ειδικά θέματα φυσικής	1	1
αισθητική προσώπου	1	3
αισθητική άκρων		2
πρακτική εφαρμογή στην ειδικότητα		3
διαίτολογία	1	
οργάνωση καταστήματος- marketing	1	1
πρώτες βοήθειες υγιεινή και ασφάλεια εργασιακού χώρου	1	
μορφολογία επαγγ. μακιγιάζ		3

<i>εξάμηνο γ'</i>	<i>θ</i>	<i>ε</i>
αισθητική άκρων	1	3
πρακτική εφαρμογή στην ειδικότητα		3
αρχές μάλαξης	1	3
μακιγιάζ media (tv video διαφήμιση)	1	4
αποτρίχωση	1	3

<i>εξάμηνο δ'</i>	<i>θ</i>	<i>ε</i>
αποτρίχωση		2
ψυχολογία- επαγγελματική δεοντολογία	2	
μακιγιάζ special effects		3
μέθοδοι ευεξίας και χαλάρωσης- spa	1	1
θεραπείες σώματος	1	3
τατοο με χενα & body painting		2
πρακτική άσκηση		5

Διαθέσιμο στο διαδίκτυο

<http://www.iekret.gr/eidikotites/articles/technikos-aisthitikis-technis-makigiaz.html>